

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Krajské volby 2008 v Ústeckém kraji

Nikola Schlehöferová

2010 ČZU v Praze

©

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Akademický rok 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Nikola Schlehöferová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Most

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název tématu: **Krajské volby 2008 v Ústeckém kraji**

Struktura bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Společensko-politická situace v ČR před volbami do zastupitelstev krajů
4. Hodnocení konkrétních bodů vlády
5. Voličské preference jednotlivých politických stran
6. Analýza výsledků voleb do zastupitelstva Ústeckého kraje
7. Rozhovor s vybranými politiky zastupitelstva Ústeckého kraje
8. Závěr
9. Seznam literatury
10. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 30 - 40 stran

Seznam odborné literatury:

Šaradín, Pavel. Politické kampaně, volby a politický marketing. 1 vydání. Olomouc: Periplum, 2007. 142s. ISBN 978-80-86624-36-5.

Krejčí, Oskar. Kniha o volbách. 1 vydání. Praha: Professional Publishing, 2006. 481s. ISBN 80-86946-01-0.

Klíma, Michal. Kvalita demokracie v ČR a volební inženýrství. 1 vydání. Praha: Radix s.r.o. 2001. 180s. ISBN 80-86031-29-2.

Využití empirických dat společnosti STEM .www.stem.cz/index.php.
Analýza výsledků krajských voleb v roce 2008

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Jan Grosz**

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2010

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 19.11.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Krajské volby 2008 v Ústeckém kraji" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce RNDr. Janem Groszem a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Mostě dne : 24. března 2010

Nikola Schlehöferová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala všem, kteří přispěli ke vzniku této bakalářské práce a poskytli mi potřebné materiály, informace. Též za odpovědi na mé otázky vybraným politikům jmenovitě:

Ing. Martinu Strakošovi předsedovi komise pro regionální rozvoj a cestovní ruch a členu Zastupitelstva Ústeckého kraje.

Ing. Petru Fialovi předsedovi Finančního výboru Ústeckého kraje a členu zastupitelstva Ústeckého kraje

JUDr. Haně Jeníčkové člence zastupitelstva Ústeckého kraje.

Mgr. Karlu Novotnému členu zastupitelstva Ústeckého kraje a předsedovi Finanční komise Ústeckého kraje za možnost pohledu z druhé strany do zákulisí voleb a volebních jednání a jejich výsledků.

Dále chci poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Janu Groszovi za odborné rady, připomínky a metodické vedení, při vypracování bakalářské práce.

Krajské volby 2008 v Ústeckém kraji

Regional Elections 2008

Shrnutí:

Cílem politických stran v krajských volbách je dosáhnout co největšího počtu voličských hlasů. Je zde nastíněna srozumitelnost cílů politických stran a hnutí.

Zároveň také hodnotová orientace české populace a důvody rozhodování voličů či demografických skupin.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá popisem, zhodnocením a analýzou výsledků krajských voleb v roce 2008 v Ústeckém kraji. V neposlední řadě také subjektivními názory samotných aktérů tohoto politického klání ,kteří jsou nyní členy zastupitelstva Ústeckého kraje .

V konečné fázi take spokojenost či nespokojenost s výsledky voleb do zastupitelstva kraje v roce 2008 a neúčasti občanů.

Klíčová slova:

Zastupitelstvo Ústeckého kraje, krajské volby, předvolební kampaň,

voličské preference, voličská veřejnost, politické strany a hnutí.

Názvy politických stran- ČSSD, ODS, KSČM, Strana Zelených, Severočeši.cz

Summary:

The main goal of the political parties in regional elections is to reach as many electoral votes as possible.

The study clarifies the objectives outlined political parties and movements, the value orientation of the Czech population, and the reasons for the decision of voters, or democratic groups.

The presented thesis also deals with the description by assessing and analyzing the results of regional elections in 2008 in Usti Region, and with the subjective views of the political actors of this political voting, who are now members of the Council Usti Region.

The thesis also analyzes the satisfaction and dissatisfaction of the citizens with the results of the elections for the Regional Council in 2008, and non-participation of a part of voting publics in the elections.

Key words :

Assembly of the Usti Region, the regional elections campaign, polling vořiny publics politoval parties and movements.

The names of politoval parties: The Social Democrats, ODS, KSČM, Green party, Severočeři.cz

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Cíl práce a metodika.....	8
2.1.Cíl práce	8
2.2.Metodika práce	8
3. Společensko – politická situace v ČR před volbami do zastupitelstev krajů v roce 2008.....	9
3.1.Nespokojenost voličů.....	9
3.2.Volební účast voličů.....	13
4. Hodnocení konkrétních kroků vlády.....	15
5. Voličské preference jednotlivých politických stran.....	17
6. Analýza výsledků voleb do zastupitelstva v Ústeckém kraji.....	29
6.1. Volební účast.....	29
6.2. Účast deklarovaných voličů stran.....	31
6.3. Volba jednotlivých stran a hnutí v Ústeckém kraji.....	33
6.4. Volební účast v okresních městech.....	35
6.5. Hledání příčin vítězství.....	38
6.6. Volební rozhodnutí.....	44
6.7. Hodnocení stran ve volební kampani.....	47
7. Rozhovory s vybranými politiky zastupitelstva Ústeckého kraje.....	51
8. Závěr.....	58
9. Seznam literatury.....	62

10. Přílohy.....	.63
10.1. Mapa ČR rozdělení do krajů.....	63
10.2. Mapa administrativního členění Ústeckého kraje.....	64
10.3. Znak Ústeckého kraje.....	64
Seznam tabulek a grafů.....	65

1. Úvod

Pokusila jsem se ve své bakalářské práci vykreslit, zachytit a podat základní zjištění společensko – politické situace v České republice před volbami do zastupitelstev krajů s následným konkrétním zjištěním a rozбором této situace v Ústeckém kraji.

Mojí snahou bylo podat po shromáždění a prostudování veškerého dostupného materiálu věrný a nezkreslený obraz společensko – politické situace.

Tato moje práce vychází z empirických dat sociologických šetření, z dostupné literatury, jejíž některé statě a názory v sobě obsahují mnohaleté zkušenosti, které se odrážejí v různých obměnách v každých volbách, z názorů spoluobčanů.

Předkládaná práce představuje analýzu výsledků voleb do zastupitelstev krajů v roce 2008 a to konkrétně v Ústeckém kraji.

Pokusila jsem se co nejvýstižněji rekonstruovat příběh o mimořádném a možná i částečně nečekaném vítězství jedné politické strany v těchto volbách.

Tento příběh prokazuje, že toto vítězství bylo sice umožněno velmi příhodnou společensko – politickou situací vzniklou po volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2006, ale ukazuje i to, že tato pro jednu politickou stranu příhodná situace by sama o sobě takové drtivé vítězství nepřinesla, pokud by vítězná politická strana odpovídajícím způsobem této situaci nepřizpůsobila svou volební kampaň a druhá politická strana tak říkající situaci ne zcela docenila a připravila se na ni.

Tento komplexní pohled toto nakonec jen dodatečně osvětluje a potvrzuje vše, co bylo víceméně jakoby samozřejmé již v předvolebním období, co však muselo zůstat a bylo jen hypotézou, protože zkrátka ani člověk natož politické strany „ nikdy neví „ .

Na bakalářské práci jsem pracovala ráda a s chutí, snažila jsem se využít nejen veškerou dostupnou literaturu, ale i setřídít názory mých spoluobčanů a využila jsem i té možnosti být nablízku lidem, kteří se aktivně podíleli a podílejí na předvolebních

kampaních a volbách samotných. A v konečném důsledku jsou i nyní členy zastupitelstva Ústeckého kraje.

Mojí inspirací, bylo i některé jejich postoje a názory ukázat zcela adresně a nezkresleně. Čerpala jsem i z jejich názorů a jejich životních zkušeností .

Tento komplexní pohled toto nakonec jen dodatečně osvětluje a potvrzuje vše, co bylo víceméně jakoby samozřejmé již v předvolebním období, co však muselo zůstat a bylo jen hypotézou, protože zkrátka ani člověk natož politické strany „ nikdy neví „ . Na bakalářské práci jsem pracovala ráda a s chutí, snažila jsem se využít nejen veškerou dostupnou literaturu, ale i setřídít názory mých spoluobčanů a využila jsem i té možnosti být nablízku lidem, kteří se aktivně podíleli a podílejí na předvolebních kampaních a volbách samotných. A v konečném důsledku jsou i nyní členy zastupitelstva Ústeckého kraje.

Mojí inspirací, bylo i některé jejich postoje a názory ukázat zcela adresně a nezkresleně. Čerpala jsem i z jejich názorů a jejich životních zkušeností .

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem mojí práce, jak už jsem se zmínila v úvodu, bylo ukázat společensko – politickou situaci v České republice před volbami do zastupitelstev krajů.

Předložit analýzu výsledků voleb do zastupitelstev krajů v roce 2008.

Nastítnit spokojenost s politickou situací, hodnocení jednotlivých kroků vlády, voličské preference jednotlivých politických stran a hnutí.

Prezentovat srozumitelnost cílů politických stran a hnutí, zamyšlení se nad voličskými rezervoáry politických subjektů. Vykreslit a popsat hodnotové orientace české populace. Ukázat volební účast deklarovaných voličů stran a hnutí, důvody možného volebního rozhodování jednotlivých voličů nebo demografických skupin.

Nastítnit kvalitu kampaní politických stran a hnutí, tématickou srozumitelnost volebních kampaní a volebních programů.

V konečné fázi i spokojenost či nespokojenost s výsledky krajských voleb v roce 2008, důvody neúčasti v krajských volbách.

Prezentovat i v neposlední řadě subjektivní názory samotných aktérů tohoto politického klání. Jejich myšlenky, domněnky, pohledy na jednotlivé kroky a výsledky politického souboje z podzimu 2008.

2.2. Metodika práce

Jako metodiku práce jsem použila analýzu společenských a občanských názorů, a to shromažďováním sběru dat z médií – periodika – novinové články a statě, využila jsem i empirická data ze sociologických šetření. Součástí mojí práce a její metodiky byla i metoda pozorování - jednání a konání jednotlivých politických subjektů a jejich aktérů.

Spolu s touto metodikou práce jsem využila i učivo a studijní materiál.

Dalším dílem metodiky mojí práce bylo i nastudování jednotlivých odborných témat z dostupné literatury.

3. Společensko – politická situace v ČR před volbami do zastupitelstev krajů v roce 2008

Vítězství ČSSD ve volbách do zastupitelstev krajů v roce 2008 bylo umožněno příhodnou společensko-politickou situací, které v České republice vykrystalizovala po zahájení funkčního období koaliční vlády Mirka Topolánka.

Tato vláda byla zpočátku přijímána veřejností s většinovým optimismem, s očekáváním zklidnění politické situace po zdlouhavých vyjednáváních o nové vládě po volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2006 a zahájení avizovaných hospodářských a sociálních reforem.

V této době se hlavní pilíř koaliční vlády těšil vysoké voličské podpoře. Naopak ČSSD se nacházela v hluboké defenzivě. Umírněný optimismus nemalé části veřejnosti spojovaný s novou vládou premiéra Topolánka však začal pozvolna vyprchávat. Nejdříve to byl politický styl vládnutí, když vláda premiéra Topolánka získala důvěru za pomoci přeběhlíků z ČSSD. Toto by však samo o sobě významněji autoritu vlády nepodkopalo. Většina veřejnosti se začala klonit k názoru, že kroky vlády, zvláště pak ve věci reformy veřejných financí, nejsou v jejím zájmu a neodpovídají jejich potřebám.

V tomto okamžiku se začal do popředí kritické pozornosti veřejnosti dostávat nikoli styl vládnutí, ale obsah politiky vlády.

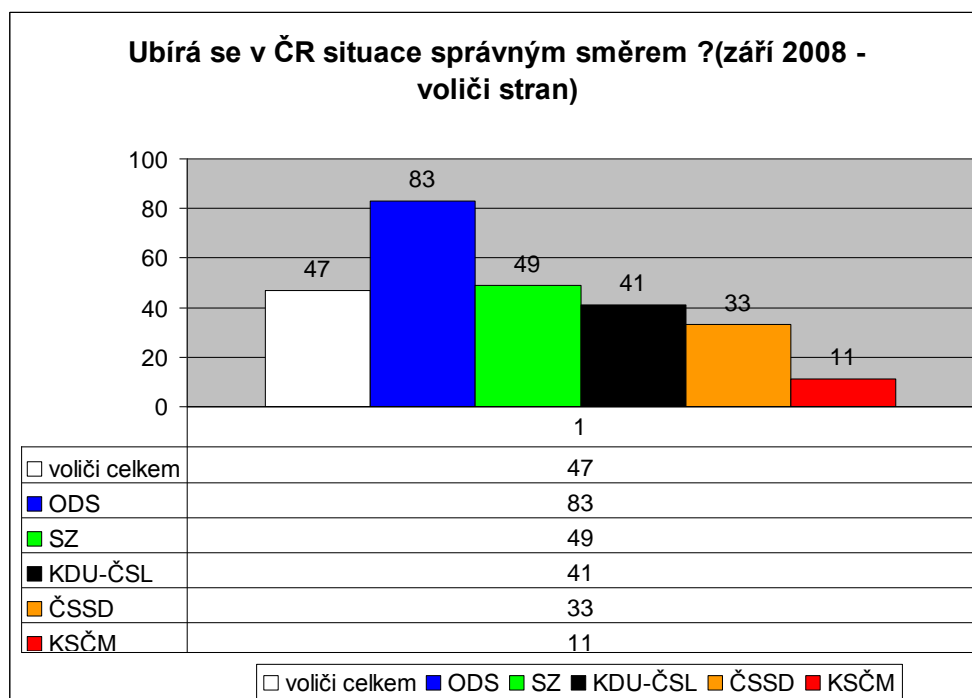
3.1. Nespokojenost voličů

Na jaře 2007 se rozběhla veřejná diskuse o reformě veřejných financí s avizovanou rovnou daní, s avizovaným rušením mnoha sociálních opatření zavedených vládou předchozí, koaliční – sociálně-demokratickou. (např. společné zdanění manželů apod.)

V tomto okamžiku předložila k veřejné diskusi vlastní návrhy reformy veřejných financí, v nichž ČSSD začala argumentovat tím, že potřební reformy nemusí být prováděny na úkor většiny občanů. V tomto okamžiku se začali voliči k ČSSD vracet. V březnu 2007 zaostávala ČSSD za ODS ve volebních preferencích o 12 procentních bodů (dále jen p.b.) pak v květnu to bylo už jen o 4 p.b.. V září se preference již vyrovnaly a v říjnu již ČSSD ODS ve voličské podpoře předběhla. ČSSD nebyla rozhodně pasivní, netěžila jen z rostoucí naštvanosti české veřejnosti, ale na každý krok vlády odpovídala svým proti krokem. Nabízela i vlastní alternativy.

Graf č. 1- Ubírá se v ČR situace správným směrem?(září 2008 - voliči stran)

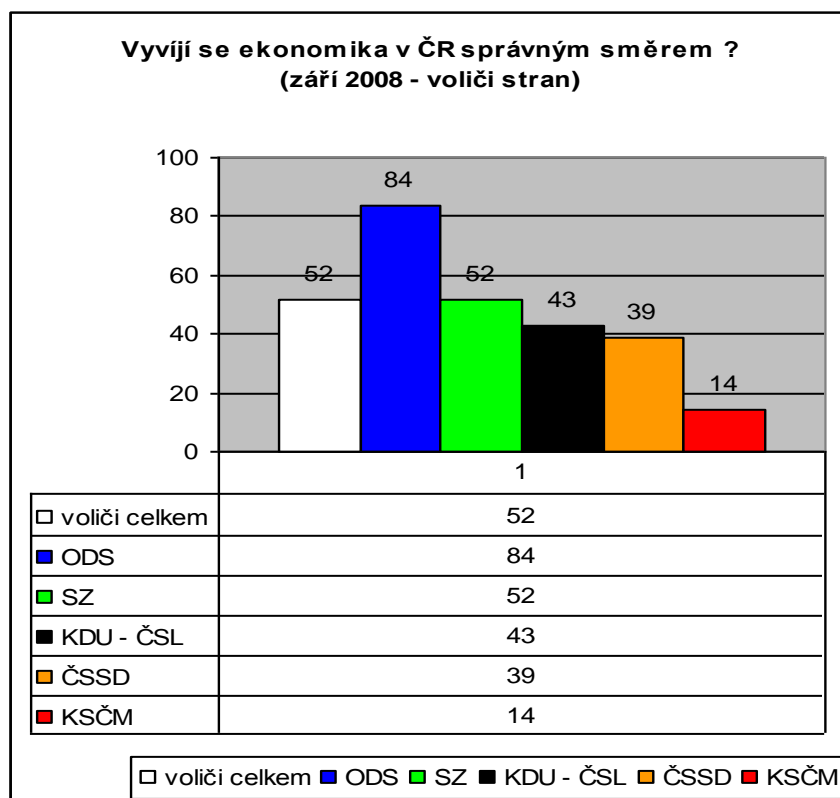

Zdroj:www.stem.cz

Jestliže do konce roku 2007 se prohluboval kritický pohled veřejnosti na vládu Mirka Topolánka následkem obav, co reforma veřejných financí přinese, od počátku roku 2008 byl tento trend již podpořen rostoucími zkušenostmi občanů s jejími reálnými sociálními dopady. V důsledku zvýšení nižší sazby DPH, zavedení rovné daně a hlavně zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví se široké veřejnosti, hlavně však důchodcům a rodinám s dětmi výrazně zdražil.

Rostoucí nespokojenost veřejnosti s reformami, především s tzv. regulačními poplatky ve zdravotnictví, s plány vlády privatizovat další nemocnice a zdravotní pojišťovny, začala vyvolávat rozpory i mezi koaličními partnery ve vládě.

Graf č.2 – Vytvíjí se ekonomika v ČR správným směrem?

Zdroj: www.stem.cz

Nejdříve s klesající podporou veřejnosti začala KDU-ČSL podlamovat ochotu spolupracovat na dalších nepopulárních krocích reformy. De facto, se někteří poslanci KDU-ČSL stavěli na stranu argumentů opozice.

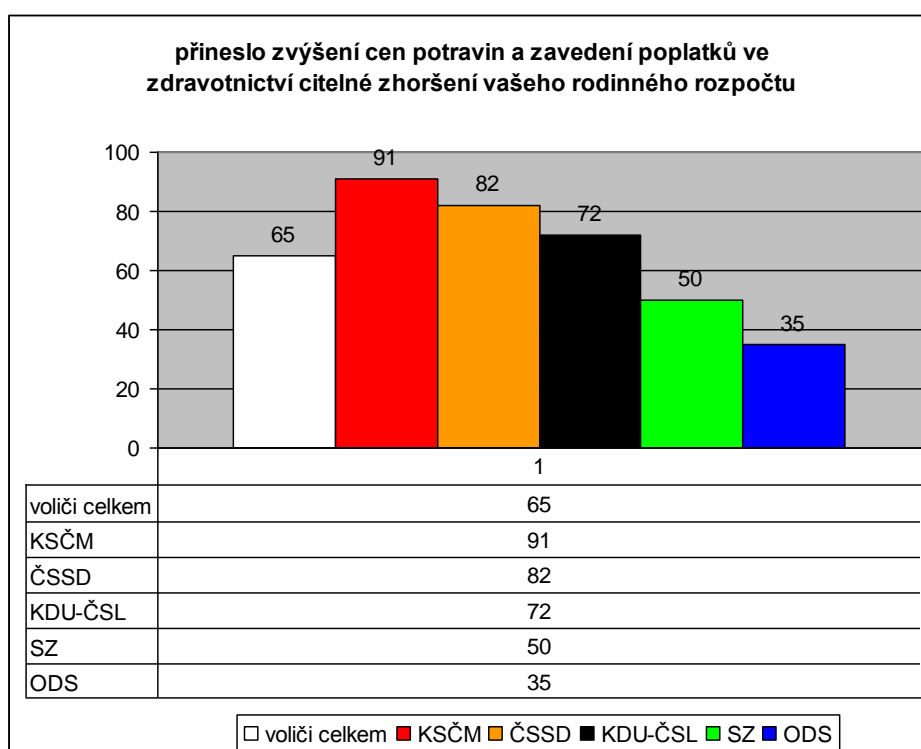
Do zásadních problémů se svými koaličními partnery se dostali i Zelení například při volbě prezidenta republiky. Krize vládnutí uvnitř koalice se brzy přelila i do vnitřní krize jednotlivých stran. KDU-ČSL řešila vleklé aféry místopředsedy vlády a předsedy KDU-ČSL Jiřího Čunka. Přijatá vládní kompromisní opatření reformy veřejných financí byla trnem v oku neoliberalních radikálů v čela s Vlastimilem Tlustým.

Ten byl stále více ve vlastní straně odstavován na vedlejší kolej, což vedlo k jeho otevřenému boji s vedením ODS, který nakonec vyústil v jeho odchod z poslaneckého klubu ODS. S ním odešli i další dva členové ODS. Vnitřní krize ODS prohloubila i aféra poslance Moravy, který byl následkem veřejného odhalení o vydírání druhých poslanců vyloučen z ODS. Vážnější roztržkou procházeli ale i Zelení.

Levicové křídlo v této politické straně dávalo najevo nespokojenost s účastí ve vládě, jež odporovalo původnímu volebnímu programu. Spory spojené s autoritářskou reakcí předsedy strany Zelených Martina Bursíka, vyústily v otevřenou rebelii v poslaneckém klubu strany.

Krátce před volbami do Zastupitelstev krajů propukla hluboká hospodářská a finanční krize a česká veřejnost znejistěla jejími možnými hospodářskými a sociálními dopady.

Graf.č 3- Přineslo zvýšení cen potravin a zavedení poplatků ve zdravotnictví citelné zhoršení vašeho rodinného rozpočtu?

Zdroj: www.stem.cz

Všechny výše uvedené aspekty společensko – politického vývoje v ČR v předvolebním období snižovaly šance vládních stran a hlavně ODS na výraznější úspěch v krajských volbách. A naopak dávaly slušné šance na volební úspěch ČSSD.

Volební vítězství však nespadlo ČSSD do klína jen v důsledku šancí, které se tu nabízely.

ČSSD musela těmto šancím vyjít vstříc aktivní opoziční politikou, v níž vedle radikální kritiky konkrétních kroků vlády nabízela i řadu vlastních řešení.

Dalším aspektem byla úspěšně zvládnutá volební kampaň, které ve finále rozhodla o volebním vítězství ČSSD. Uvedená kampaň by se mohla nazvat kampaní permanentní.

Kampaň měla řadu zajímavých věcí. Předně to byla skutečnost podržet si před ODS ve volební podpoře co největší náskok.

Za další, pokud se tento náskok podaří udržet, mohl by zapůsobit tzv. band vagon efekt, kdy se na poslední chvíli nerozhodnutí voliči přikloní k ČSSD jako k předpokládanému vítězi voleb. Tento předpoklad se beze zbytku naplnil.

3.2. Volební účast voličů

Těsně před volbami do Zastupitelstev krajů měla ČSSD nad ODS náskok cca 12 p.b. ČSSD se podařilo i eliminovat riziko tradiční neochoty potencionálních voličů ČSSD účastnit se voleb, zvláště pak těch voleb na nižší úrovni (krajských, komunálních).

Volební účast v Krajských volbách byla v historii krajských voleb v ČR nadstandardně vysoká (40% ve srovnání s necelými 30% v roce 2004) a ČSSD získala nejvíce hlasů, přestože, volební účast jejich deklarovaných voličů byla srovnatelná s volební účastí potencionálních voličů.

Velmi podstatným prvkem byla mobilizace voličů k co největší volební účasti maximálním připodobněním charakteru krajských voleb sněmovním volbám tím, že centrální témata se stanou tématy celonárodními. Tedy , že se z krajských voleb udělá referendum o vládě Mirka Topolánka a i tento předpoklad se ČSSD vyplnil.

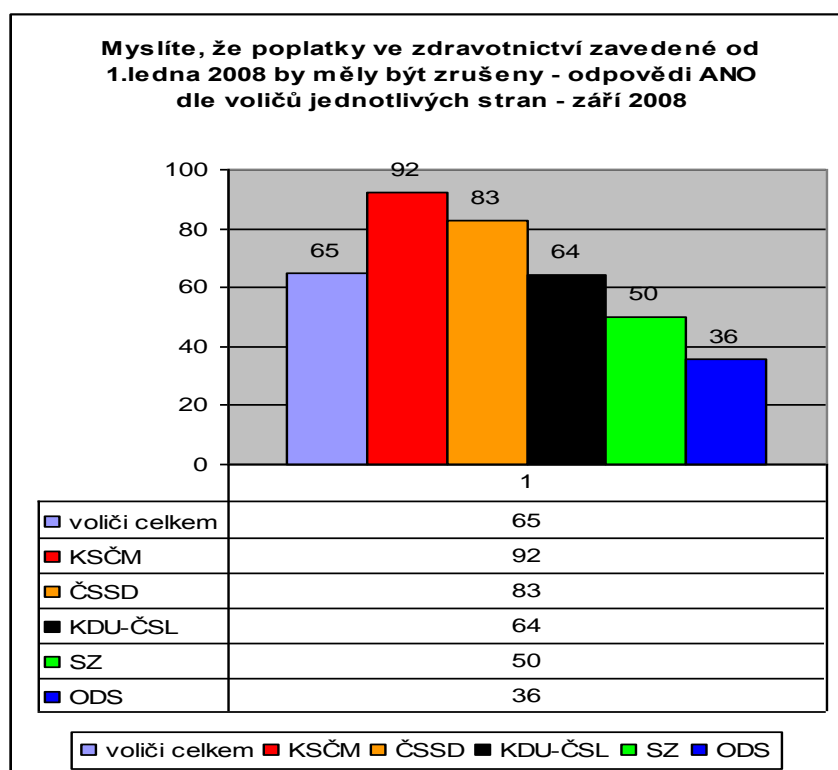
Neboť témata celostátní politiky a vyjadřování nespokojenosti s vládou byly nejčastěji uváděnými důvody volebního rozhodování voličů.

Cílem bylo eliminovat riziko, že většina voličů se bude rozhodovat na základě pocitu, že krajské samosprávy pod vedením hejtmanů pracují dobře a odpovědně. A tudíž není potřeba politické reprezentace kraje měnit.

Z těchto důvodů začala ČSSD připomínat stále dokola veřejnosti odpovědnost krajských politiků a hejtmanů za vládní politiku a takto se snažila oslabit motivace volit úspěšné a osvědčené krajské reprezentanty. ČSSD se snažila centrálními tématy učinit středobod volební kampaně v krajských volbách nabídla voličům tři hlavní opatření, pokud vyhraje volby:

- zrušit poplatky v krajských nemocnicích
- nedopustit další privatizaci krajských zařízení a sociálních služeb
- nepřipustit privatizaci zdravotních pojišťoven

Graf č.4 – Myslíte, že poplatky ve zdravotnictví zavedené od 1.ledna 2008 by měly být zrušeny ?

Zdroj:www.stem.cz

Předvolební i povolební výzkumy rozhodování voličů prokázaly, že právě tyto závazky nejvíce motivovaly k volební účasti a následné volbě ČSSD.

ČSSD se podařil i další tah. Zpolarizovat volební kampaň na souboj dvou hlavních konkurenčních stran s tím, že pouze jedna z nich je schopná a to ČSSD je schopna vyvážit příliš velkou moc v té době (ODS byla na podzim 2008 vládní stranou, ovládala 13 krajů a měla většinu v druhé komoře Parlamentu v senátu).

Tento možná pro někoho podpůrný argument o „přílišné moci ODS v zemi „ mobilizoval k volbě značnou část voličů.

Dalším a to určitě velmi významným bodem krajské kampaně byla volební kampaň kdy ODS se zaměřila převážně na hodnocení práce svých zástupců v krajských vládách a pozitivním hodnocením svých hejtmanů a v otázkách celonárodní politiky se v podstatě jen bránila tlaku svého konkurenta.

Naopak , jak jsem se již zmínila, ČSSD pojala kampaň jako referendum o vládě premiéra Topolánka, s celonárodními tématy. Její kampaň byla srozumitelná a působivější než u ODS.

4. Hodnocení konkrétních bodů vlády

Již v první polovině roku 2007 byla veřejnost znejistělá připravovanou reformou veřejných financí, která měla začít fungovat od 1. ledna 2008. Zvláště avizovaná reforma zdravotnictví předpokládající zavedení poplatků za ošetření a výdej léků, privatizace nemocnic a zdravotních pojišťoven vyvolávala záporné a negativní reakce většiny veřejnosti. Dlužno podotknout, že ani vysvětlující kampaně ministerstva zdravotnictví v tomto bodu nebyly dostačující a argumenty používané představiteli ministerstva zdravotnictví v čele s ministrem Julínkem se nedají označit za zdařilé nebo dobře vysvětlující. Dalším ne zcela povedeným pilířem reformy byla tzv. rovná daň z příjmu fyzických osob. I v samotné ODS v této věci došlo k velkému rozkolu mezi „otcem“ této rovné daně poslancem Tlustým a většiny členů vedení ODS.

Výsledkem této tzv. rovné 15 % daně s stala rovná daň ze super hrubé mzdy. v podstatě ve výši 23 %.

Velká většina veřejnosti se domnívala, že tato rovná daň, která opět jako u zdravotnických poplatků nebylo dobře občanům vysvětlována, zhorší jejich finanční situaci, respektive více rozevře nůžky mezi bohatými a chudými a oslabí solidaritu ve společnosti.

Většinový nesouhlas vyvolávala i celá řada avizovaných reformních opatření, z nichž mnohé znamenaly zrušení sociálních opatření z doby dřívějších vlád. Například – snížení rodičovských příspěvků, zrušení příspěvku na školní pomůcky (tzv. pastelkovné), zrušení automatické valorizace sociálních dávek kromě důchodců, zrušení společného zdanění manželů, zvýšení nižší sazby DPH na 9% u základních potravin a léků.

S rostoucím znepokojením veřejnosti z připravovaných vládních reforem se zároveň snižoval kredit ODS, která si od druhé poloviny roku 2006 suveréně udržovala největší voličskou podporu. Od ledna 2008 začala vládní reforma veřejných financí fungovat v praxi a lidé mohli reálně pocítit její ekonomické a sociální dopady na vlastní kůži.

V průběhu celého období do říjnových voleb 2/3 občanů konstatovaly, že v důsledku zvýšení cen potravin (důsledkem zvýšení nižší sazby DPH z 7% na 9%) a zavedení poplatků ve zdravotnictví došlo k citelnému zhoršení jejich rodinných rozpočtů.

Po zavedení vládních reforem do praxe měly 2/3 občanů obavy, že v na tom budou finančně hůře než v uplynulém roce. Přestože se mnoho domácností postupně s finančními vlivy a dopady vyrovnalo, čtvrtina domácností na tom byla po zavedení reforem hůře.

Praktické zkušenosti velké většiny obyvatel, že reformy jim nepřinesly vládou slibované zlepšení finanční situace, vyvolaly ve společnosti výrazně většinovou touhu zrušit dva hlavní pilíře reformy – zavedené poplatky ve zdravotnictví a rovnou daň.

Pro celkové zrušení poplatků byla většina občanů a to i přesto, že vláda mezitím odpustila poplatky některým sociálně rizikovým skupinám. Právě ČSSD žádala na zrušení těchto dvou pilířů reformy veřejných financí, můžeme konstatovat, že si získala sympatie u široké veřejnosti.

Zhoršení finanční situace svých domácností se projevilo nejvíce u občanů s nižším sociálním statutem – vyššího věku, nižšího vzdělání a zařazující se ke středu, nižší střední a dolní vrstvě populace.

Překvapivě můžeme konstatovat i fakt, že pro zrušení hlavních pilířů reformy veřejných financí byla také polovina potencionálních voličů menších koaličních stran a pětina voličů ODS.

Kromě reformy veřejných financí přervával u většiny veřejnosti i odpor k záměru vlády podepsat s USA bilaterální dohodu o umístění protiraketového radaru na území České republiky. Polovina populace se k této záležitosti stavěla zcela negativně, třetina veřejnosti. Podmiňovala umístění kolektivním souhlasem členů NATO a zbývající část občanů bal pro umístění radaru na základě bilaterální smlouvy mezi ČR a USA. Mimo jiné u většiny obyvatel získal podporu návrh ČSSD, že o umístění radaru v ČR by měli každopádně rozhodnout občané v referendu Na čem tedy jedna strana body ztrácela na tom druhá strana body získávala. Dalšími kroky koaliční vlády v čele s ODS byly návrhy důchodové reformy počítající s rizikovým opt-outem. Snahou zavést školené na všech typech vysokých škol. Ne zcela povedeně zvládnutou kauzou místopředsedy vlády Jiřího Čunka.

5. Voličské preference jednotlivých politických stran

Zhruba od podzimu 2007 začala ČSSD upevňovat své vedoucí postavení ve stranických a voličských preferencích, tedy nejen v rámci celé dospělé populace, ale i v její aktivnější části, která se častěji účastní voleb. V období vyjednávání o nové vládě po volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2006 voličské preference ČSSD stagnovaly na úrovni 24% a tato situace trvala až do dubna následujícího roku.

V tomto období voličské preference ODS vykazovaly jistou kolísavost, ale ODS si udržovala poměrně velký náskok před ČSSD v řádu 8 až 14 p.b.. Situace se začala měnit v průběhu května 2007.

Od tohoto měsíce byl patrný trend zvyšující se voličské podpory ČSSD, respektive klesající podpory ODS. ČSSD předstihla svého hlavního konkurenta v říjnu 2008 a od té doby své vedoucí postavení ve voličské podpoře, i když kolísavým způsobem neustále upevňovala.

Měsíc před krajskými a senátními volbami byl rozdíl ve voličské podpoře mezi ČSSD a ODS zhruba 8 p.b.. Tento poměrně výrazný náskok ČSSD před ODS dával ČSSD naději, že by se mohl promítnout i do výsledků krajských a senátních voleb, ovšem za určitých předpokladů. Co se týká dalších politických stran a uskupení. V posledních dvou letech byla patrná určitá stagnace voličské podpory KSČM 12- 14%, což by se mohlo i vysvětlit větším rozkročením ČSSD od leva do politického středu. Kde v politickém středu „pracují“ Zelení a KDU-ČSL.

Vývoj voličských preferencí v posledním volebním období tak ukazuje na významnou polarizaci mezi ODS a ČSSD.

V Ústeckém kraji mimo tyto dva hlavní proudy vplul i další proud zcela jedinečný, vyjimečný a nový. Proud občansko - populisticko – politického sdružení s názvem Severočeši.cz. Toto sdružení vzniklo v severočeském Mostě před komunálními volbami v roce 2006. Cílem tohoto sdružení bylo najít alternativu vůči všem politickým subjektům, zvláště pak proti ODS a ČSSD.

V komunálních volbách v roce 2006 do měst a obcí „vsadilo“, toto sdružení na do té doby zcela neznámou marketingovou kampaň, kdy za hlasy pro toto sdružení rozdávalo spotřební zboží od jízdnic kol počínaje přes počítače a auta konče. Hlavní silou tohoto sdružení se staly dva proudy.

První proud tohoto sdružení byl založen na členech bytového družstva Krušnohor (mimo jiné jde o druhé největší bytové družstvo v České republice) v čele s předsedou bytového družstva panem Františkem Rybou. Druhý proud představoval bohatý a úspěšný podnikatel a mecenáš a sponzor v jedné osobě pan Jiří Zelenka. Společně s ním byl doplňován tento druhý proud blízkými spolupracovníky pana Jiřího Zelenky. Výsledek nemohl skončit jinak – v komunálních volbách do zastupitelstva v městě Mostu toto sdružení zvítězilo a utvořilo společně s KSČM koaliční dvojblok.

Co je však částečně podivného, možná trochu zarážejícího je složení uvnitř tohoto sdružení s názvem Mostečané Mostu, které se pro krajské volby přeměnilo na sdružení s novým názvem Severočeši.cz.

Toto politické sdružení v sobě obsahuje vedení společnosti druhého největšího bytového družstva v ČR plus k tomu odpadlíky z ČSSD, KSČM, ODS, ale i pravicově orientované velmi bohaté podnikatele, kteří nakonec i celou volební kampaň sponzorovali. V rámci předvolební kampaně se toto politické sdružení spojilo s některými starosty měst a obcí v rámci jejich předvolebních dohod a jednání. Takto připravené vstoupilo toto sdružení do předvolebního ringu s překvapivě jasným cílem – zvítězit v krajských volbách.

Jeden z „otců“, zakladatelů to velmi výstižně a zřetelně sdělil na CD roznášené do schránek těsně před hlasováním. Cílem tohoto sdružení byla zamezit nekalým praktikám ODS s ČSSD a to nejen na krajské úrovni ale i na úrovni celostátním.

Takto oficiálně tedy toto sdružení vyrazilo do boje v rámci předvolební kampaně, kdy ČSSD brala tyto volby do „kraje“ jako celonárodní referendum s celonárodními tématy, ODS jela na vlně ne zcela vhodně zpracované a mediálně nedobře udělané vysvětlující kampaně svých reforem veřejných financí a menší vládní strany byly v podstatě ve vleku nebo v útlumu těchto progresivních a nekompromisních sil a v podstatě se nezmohly na výraznější odezvu. KSČM s počítala na svoji tradiční podporu svých voličů.

Jaká vlastně byla kampaň tohoto nově vzniklého politicko – občanského sdružení ?

Musím konstatovat, že kampaň nebyla toliko pojata marketingově – zbožově jako v roce 2006 v rámci kampaně do komunálních voleb do měst a obcí.

Byla pojata velmi agresivně, tvrdě a nekompromisně. Mnohdy však až za hranicí nevkusu a netolerance a byla vedena snahou poškodit a zničit i možnými vyhranými nepodloženými argumenty svoje politické soupeře a protivníky.

Jednotlivé nepodložené kauzy byly vyumělkovány neargumenty, nebo argumenty, které byly většinou veřejnosti brány jako prosté výmysly, smyšlenky a nepodložené domněnky.

Dovolím si konstatovat fakt, že to co v komunálních volbách do měst a obcí v roce 2006 pomohlo tomuto politicko – občanskému sdružení k volebnímu vítězství v jednom severočeském městě, nemohlo už i pro svou nadměrnou a přehnanou agresivitu zvítězit

v krajském měřítku. Podle vyjádření jednoho ze zakladatelů tohoto hnutí, jejich cílem a motivací bylo zcela zvítězit v tomto předvolebním maratonu a ovládnout „kraj“.

Tzn. získat maximum možných voličských hlasů.

Paradoxem bylo, že toto hnutí, které se vehementně na stránkách krajského i regionálního tisku nesmlouvavě pouštělo do kandidátů u obou největších stran, neopomnělo jednat i s některými členy a kandidáty například za ČSSD. Potažmo i vedením krajské organizace ČSSD.

V rámci složení kandidátní listiny a osob na této kandidátní listině uvedených je potřebné ještě dodat, že v rámci tohoto hnutí kandidovali i členové KDU-ČSL v Ústeckém kraji.

Tato skutečnost je dalším specifikem oproti jiným krajům. Kde KDU-ČSL kandidovala samostatně. Je to dáno jiným složením obyvatelstva než například v kraji Vysočina nebo Jihomoravském kraji.

Sdružení Severočeši.cz se pokoušelo navázat spolupráci i s dalšími uskupeními nezávislých sdružení. Ne vše se jim podařilo, neboť i v takovémto úmyslu dostávají egoistické prvky přednost před těmi bohulibými, se kterými se táhne do boje.

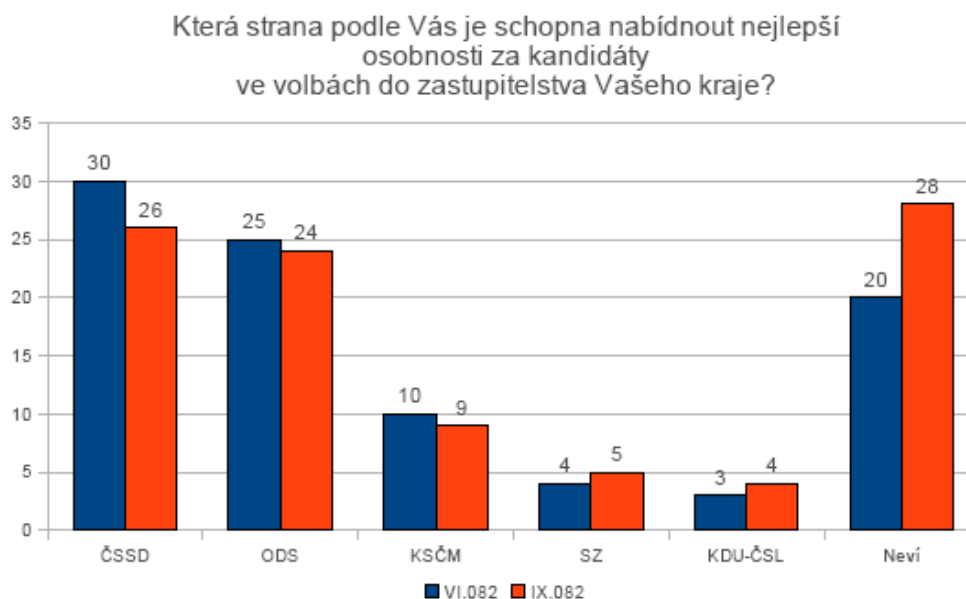
Přesto ambice uspět byly skutečně velké! Jaké byly celkové voličské rezervoáry politických strana hnutí?

Za necelé dva roky od voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2006 se zvýšil podíl voličů nevyklučujících volbu ČSSD o 20 p.b., zatímco ODS se snížil o 10p.b..Měsíc před krajskými a senátními volbami nevyklučovalo volbu ČSSD více jak 50% potencionálních voličů, zatímco v případě ODS to bylo jen 31 % volič.

ČSSD se tak během dvou let v období fungování vládní koalice stala nejpřijatelnější stranou českého politického spektra. ODS mezitím upevnila svou pozici strany, která společnost výrazně polarizuje s tím, že téměř polovina potencionálních voličů by ji nevolila.Ochota volit ostatní politické strany má setrvávající rezervoár hlasů u KSČM.

V Ústeckém kraji vzrostla ochota volit nově vzniklé sdružení Severočeši.cz oproti zcela nevýrazné podpoře KDU-ČSL a Zelených.

Graf č. 5

Zdroj: www.stem.cz

V průběhu posledního období se značně zvýšila prestiž ČSSD jako pragmatické politické strany a podle názoru 2/3 občanů odpovídá ideálu normativního politického hnutí v demokratickém uspořádání společnosti. Mohu snad i konstatovat fakt, že v nedávné minulosti převažovalo v naší zemi spíše neoliberální pravicové paradigma, nyní se zdá, že se do ofenzívy dostává demokratické levicové paradigma. Zdá se, že levice přestala v naší zemi příslovečně „kulhat na levou nohu“.

U voličských preferencí hráli svou významnou roli i srozumitelné cíle politických stran a hnutí. V polovině roku 2008 deklarovalo nejvíce potencionálních voličů (33%),

že je to ČSSD, která má pro ně vhodnou představu, jakým směrem by se měla země ubírat. Ve prospěch ODS se vyjádřilo 26%.

Jestliže v únoru 2007 byla ČSSD vnímána jako kompetentnější strana než ODS ve 3 ze 17 společenských oblastí, pak v listopadu 2007 to bylo již v 11 ze 17 společenských oblastí. Byly to především oblasti zahraniční politiky, v oblasti politiky Evropské unie. ČSSD byla stále hodnocena hůře v oblasti ekonomiky, a v oblasti podpory malého a středního podnikání.

V pozdějších výzkumech však se už tyto dvě politické strany srovnaly v oblastech kdo a jak přispívá k nižší inflaci, k rozvoji vědy a vývoje, k rychlejšímu ekonomickému růstu a k většímu přílivu zahraničních investic. Naopak většina občanů se domnívala, že ČSSD je o něco horší než ODS ve schopnosti snižovat dluhy veřejných financí. Tento dojem veřejnosti vede k obecnému názoru, že ČSSD je celkově ekonomicky méně kompetentní než ODS.

K celkové rostoucí voličské podpoře ČSSD přispíval evidentně fakt, že oblasti, ve kterých byla nejvíce vnímána ČSSD jako kompetentnější ve srovnání s ODS (zdravotnictví, sociální politika, daně) byly v důsledku probíhající reformy veřejných financí ohniskem kritické pozornosti veřejnosti a opozice. Volební kampaň v krajských volbách vycházela u dvou největších stran z přesných analýz společensko – politického vývoje. Tyto analýzy postupně dávaly větší šanci zvítězit ČSSD. Volební výsledky byly do značné míry předznamenány zvolenou celkovou politikou a strategií jednotlivých stran. Co hrálo do karet pozdějšímu vítězi krajských voleb ?

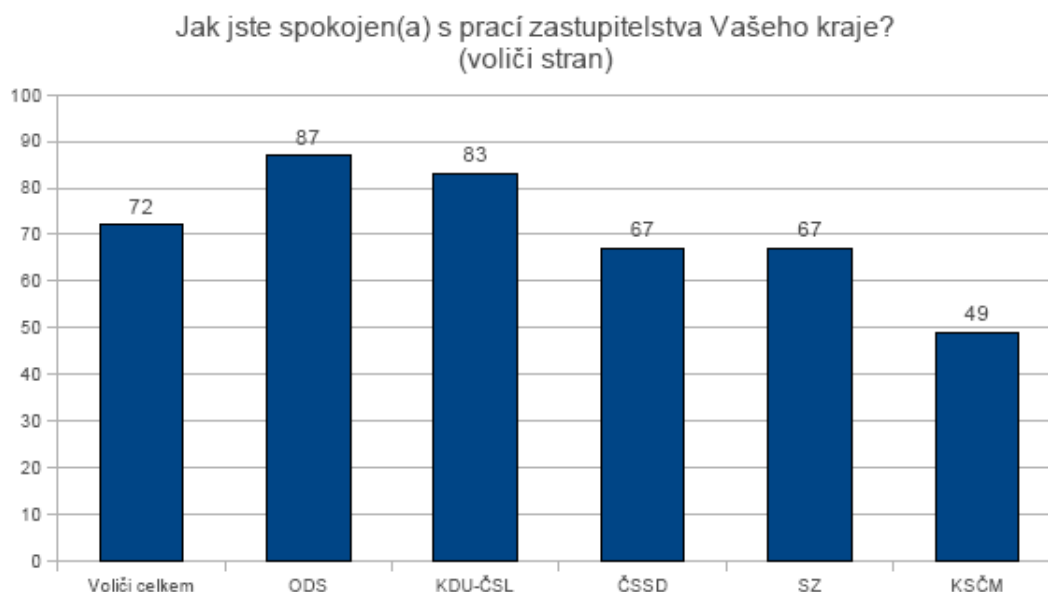
Především totální snaha udržet si dostatečný náskok ve voličské podpoře do data voleb. Jen takto připravený náskok dával šanci uspět v krajském klání a volby vyhrát na celorepublikové úrovni, respektive ve většině krajů. Protože výrazný a dostatečný náskok jakékoli strany těsně před volbami vytváří tzv. band wagon efekt, kdy se nerozhodnutí voliči na poslední chvíli přidávají na stranu předpokládaného vítěze. Tento předpoklad pozdějšímu vítězi krajských voleb bezezbytku vyšel. V září 2008 vedla ČSSD celorepublikově od 8 p.b. před ODS a platnost tohoto předpokladu se nezměnila až do říjnových voleb.

ČSSD se vyplatila strategie – nepouštět se do regionálních témat, neboť tam po 8 letech vládnutí měla lepší výchozí pozice ODS a KDU-ČSL na Vysočině. Obliba hejtmanů byla velká. Pokud by opozice neučinila z krajských voleb celorepublikové referendum o celorepublikových tématech, referendum o vládě Mirka Topolánka, nikdy by krajské volby nevyhrála.

Této strategii nahrávala velmi dobře i skutečnost, že již začaly působit na občany a veřejnost reformní kroky vlády Mirka Topolánka, které veřejnost většinou nevnímala vstřícně.

Taktika ČSSD oproti ODS byla jasná - pokud chtěla uspět.

Graf č. 6

Zdroj:stem.cz

Připodobnit volby do Zastupitelstev krajů maximálně volbám do Poslanecké sněmovny. Tato strategie měla i svoje rizika. Tradiční menší ochotu voličů ČSSD účastnit se voleb do zastupitelstev krajů – viz příklad voleb v roce 2004. Výrazně větší spokojenost s fungováním krajských zastupitelstev ve srovnání s parlamentem, resp. S činností krajských politiků ve srovnání s poslanci a senátory. Tuto spokojenost vykazovali i ve velké míře i voliči ČSSD navzdory tomu, že ODS ovládala 12 ze 13 krajů !

Pokud by se tato rizika nepodařilo ČSSD odstranit, byla by ve výhodě ODS a mohla nakonec i zvítězit. ODS se všemožně snažila nejprve vysvětlovat vládní politiku a kroky reformy veřejných financí , následně když už bylo patrné, že by kroky vlády mohli mít dopad na výsledky voleb snažili se hejtmani částečně od kroků vlády distancovat. V tomto okamžiku, ale ČSSD nahrál fakt, že většina občanů začal sdílet názor, že vrcholoví politici ODS na krajích mají i plnou odpovědnost za centrální politiku ODS ve vládě. Zajímavé na této skutečnosti byl fakt, že tento názor zastávala i značná část voličů ODS na mnoho lidí muselo působit velmi nevěrohodným dojmem, že krajské ODS se snažily ve svých volebních kampaních od vládní politiky otevřeně distancovat.

To byl další z podpůrných důvodů, že pro ČSSD ale i některá další hnutí nezávislých – například v Ústeckém kraji hnutí Severočeši.cz vzniká velká šance uspět v případě ČSSD správně zvolenou taktikou a strategií udělat z krajských voleb zaměřených výlučně na lokální témata celorepublikové volby tematizující velké společenské problémy a zahnat takto hlavního soupeře do kouta.

Aby ČSSD mohla připodobnit volby do Zastupitelstev krajů volbám do Poslanecké sněmovny, muselo se jí podařit převést tradiční volební diskurs o krajských tématech na diskurs o nejzávažnějších celorepublikových tématech .

Tento předpoklad mohl být naplněn pouze a jedině, pokud by většina občanů velmi kriticky hodnotila vládní reformu veřejných financí a toto téma by na vnitropolitické scéně dominovalo a vyvolávalo vášnivé spory.

A předvolební výzkumy naznačovaly, že tento záměr a manévr se může ČSSD zdařit.

Velká většina občanů a veřejnosti všech strana hnutí v předvolebním období přiznávala, že na jejich volební rozhodování bude mít vliv hodnocení dosavadní činnosti koaliční vlády a jejich představitelů. Do poloviny roku 2008 vykryštoval ve veřejnosti názor, že součástí volebního diskurzu ve volbách do Zastupitelstev krajů by měla být vedle témat čistě krajských i závažná témata celorepubliková.

Zatímco na počátku roku 2008 bylo nápadné zdůrazňování krajských témat, v polovině roku se již zdůrazňovala témata oboje – krajská i celorepubliková. Více jak 60% potencionálních voličů zastávalo názor, že bude potřeba vyjádřit souhlas či nesouhlas s vládou Mirka Topolánka a že toto bude jejich hlavním motivem. Tento krok ve volební kampani si ČSSD skutečně povedl, stejně jako učinit z krajských voleb celonárodní referendum o vládní verzi reformy veřejných financí. Mezitím se stále více ukazovalo, že na základě taktiky, kterou zvolila ČSSD by se mohlo krajských voleb zúčastnit i více voličů, než bylo v minulosti běžné.

Kategoricky ochotných voličů jít k volbám vzrostlo z 30% v lednu na 42% v září. Dalším důležitým prvkem vítězství ČSSD , které se podařilo bylo motivovat k volební účasti především vlastní voliče. Podíl kategoricky ochotných voličů vzrostl z 27% v lednu na 53% v září. Co bylo dalším významným prvkem budoucího vítězství ČSSD v krajských volbách bylo učinit z krajských voleb primárně souboj mezi ČSSD a ODS.

Tímto velmi významným krokem se podařilo eliminovat jednoznačně stranu Zelených, ale podařilo se i eliminovat některé dobře mediálně připravené občanské hnutí nezávislých. Konkrétně v Ústeckém kraji došlo částečně k eliminaci hnutí Severočeši.cz.

Jednoznačnou snahou obou soupeřů bylo tento boj takto pojmout - jako souboj dvou titánů. Jedné straně šlo o to, uhájit velká vliv v krajích, potažmo by celou moc výkonnou i zákonodárnou jednoznačně ovládala a druhé straně šlo naopak o to kriticky interpretovat přílišnou moc té druhé strany v Poslanecké sněmovně, Senátu, v krajských zastupitelstvech .

V podstatě se ČSSD sama pasovala na stranu, která dokáže být jedinou relevantní politickou silou, která je schopna toto vyvážit.

Většina veřejnosti skutečně přílišnou politickou moc ODS opravdu pociťovala. Důležité bylo, že tento motiv zřejmě sehrál významnou roli pro zpevnění přesvědčení potencionálních voličů ČSSD dostavit se k volbám a volit svou stranu.

Dalším vlivem mohla být i skutečnost, která rovněž stojí za pozornost, že příliv dominantní vliv v zemi pociťovala skoro polovina voličů ODS. Není vyloučeno, že to mohl být jeden z motivačních faktorů, který nakonec mnoho jejich tradičních voličů od volební účasti odradil. Dalším prvkem mohla být i další skutečnost a to bylo sestavování volebních kandidátek voličů.

V Ústeckém kraji u ODS se sestavovala kandidátní listina pro volby nikoli proporcionálně alespoň v první desítce kandidátů, ale silou členské základny jednotlivých oblastních sdružení – jednoduše řečeno, kdo měl v jaké oblasti (regionu) více členů v členské základně, ten si poskládal v první desítce svoje kandidáty. Tím se například stalo, že některé okresy v Ústeckém kraji za ODS neměli v první desítce žádného svého kandidáta.

V ČSSD bylo sestavování přeci jenom vyváženější. V první sedmičce kandidátů bylo všech 7 okresů zastoupeno po jednom svém kandidátovi. Následně se další počty kandidátů pohybovali podle velikosti členské základny, což i zde část členské základny toto nevnímala zcela pozitivně. Přesto tento postup – složení kandidátní listiny velmi dobře odpovídal složení členské základny krajské organizace ČSSD.

U KSČM byl postup obdobný jako u ČSSD. I když i ve vodách této politické strany lovílo nově vzniknuvší občanské hnutí Severočeši.cz. Právě u tohoto politického subjektu bylo sestavování kandidátky velkou neznámou.

Zprvu se zdálo, že lídrem bude jeden ze zakladatelů, sponzor a mecenáš tohoto hnutí. Lídrem se ale stala náměstkyně primátora města Mostu JUDr. Hana Jeníčková. Proč právě JUDr. Hana Jeníčková ? Toto hnutí Severočeši.cz vzniklo v severočeském Mostě, kde se dali dohromady čelní představitelé druhého největšího bytového družstva v České republice - Stavebního bytového družstva Krušnohor v čele s bývalým vysokým funkcionářem Socialistického svazu mládeže před rokem 1989 Františkem Rybou, nyní předsedou představenstva výše citovaného bytového družstva a společně s dalšími čelními funkcionáři tohoto bytového družstva se spojili s vlivným a bohatým podnikatelem na Mostecku Ing.Jiřím Zelenkou, a již výše zmíněnou bývalou členkou ODS JUDr.Hanou Jeníčkovou, která kandidovala v komunálních volbách v roce 2006 za ODS a poté, co ji ODS v Mostě nenominovala na uvolněný post na magistrátu města Mostu, odešla z této strany do sdružení, které takto vzniklo s názvem Mostečané Mostu.

Pro krajské volby do zastupitelstva Ústeckého kraje zvolilo toto hnutí název Severočeši.cz. Jak jsem již citovala, toto hnutí se snažilo „nabrat“ členy a sestavit kandidátku tak řečeno – „kde se dá“. Ulovalo například člena KSČM, který se pro tyto krajské volby nedostal na volitelné místo ve své politické straně , přestože v minulých volbách kandidoval právě za tuto politickou stranu, Jaroslava Doubravu.

Na kandidátních listinách tohoto sdružení se tak umístili někteří starostové měst a hlavně obcí Ústeckého kraje. Sám hlavní iniciátor Ing. Jiří Zelenka sám sebe umístil na poslední místo na kandidátní listině tohoto sdružení.

U ODS musel být a byl úspěšný hejtman Ing. Jiří Šulc (mimo jiné kdysi i starosta města Mostu).

U ČSSD byla situace přeci jenom trochu jiná. V případě ČSSD mělo jít o tzv. trojlídra. Jmenovitě Jana Vaňhová – náměstkyně primátorky Chomutova a místopředsdkyně ČSSD, Ing.Pavel Kouda – krajský radní pro školství a sport, Jaroslav Foldyna – člen zastupitelstva Ústeckého kraje.

Toto pořadí se měnilo v závislosti na náladách a vlivu předsedy krajské organizace ČSSD Ing.Petra Bendy a i nezpochybnitelným vlivem předsedy strany Ing.Jiřího Paroubka.

Nakonec tato záležitost vykryštovala do podoby v pořadí Kouda, Vaňhová, Foldyna, když těsně před podáním kandidátky právě na doporučení předsedy ČSSD Paroubka a vlivem krajského předsedy ČSSD Bendy se do čela volební kandidátky posunul dečínský lídr Jaroslav Foldyna. Před tímto aktem byly ale i úvahy jiného typu.

Ústřední výbor ČSSD vytipoval poslance, kteří měli kandidovat na pozice hejtmanů, ať již to byl ve středočeském kraji MUDr. David Rath nebo v Pardubickém kraji Mgr. Radko Martínek, nebo v Jihomoravském kraji JUDr. Michal Hašek.

I v Ústeckém kraji se úvahy lídra ubíraly směrem, zda by nebylo vhodné nasadit kandidáta silného a to přímo předsedu ČSSD Jiřího Paroubka. Nakonec tato varianta nenašla podporu jak u ústeckých sociálních demokratů, tak ani nakonec u samotného předsedy ČSSD Jiřího Paroubka.

Nejdůležitějším předpokladem bylo ovšem otestovat, nakolik by motivovaly k volební účasti a přímo k volbě ČSSD předvolební závazky a priority, které tato strana komunikovala ve volební kampani.

Jak jsem již uvedla, od začátku roku 2008 se ve veřejnosti posiloval názor, že reforma veřejných financí by měla být jedním z nejdůležitějších témat voleb. Předvolební průzkumy potvrdily, že kdyby toto téma zvedla právě ČSSD a zavázala se zrušit některá nepopulární opatření reformy veřejných financí, byla by ji ochotna volit téměř polovina potencionálních voličů, necelá čtvrtina pak tuto možnost nevyklučovala.

Průběžné výzkumy od počátku roku prokázaly, že největší pr oblém tzv. reformy veřejných financí, který veřejnost tíží, jsou poplatky ve zdravotnictví (u lékaře a za léky zavedené od 1. ledna 2008.)

Pokud by se ČSSD zavázala poplatky na úrovni krajských zrušit, v prvním sledu na úrovni krajských zdravotnických zařízení a následně všechny na celorepublikové úrovni, bylo by ochotno ji volit 50% potencionálních voličů. K dalším významným závazkům motivujícím k účasti v krajských volbách a k možné volbě ČSSD patřily i tyto další prvky:

- Zabránit privatizaci fakultních nemocnic, krajských nemocnic a zdravotních pojišťoven
- Zabránit zavedení školného na vysokých školách
- Zabránit privatizaci důchodového systému

I s těmito motivujícími prvky se ukazovalo, že v případě nabídnutí těchto závazků by byla ochotna volit ČSSD nejméně polovina potencionálních voličů.

Oficiální volební kampaň začaly všechny politické strany a hnutí v průběhu června 2008.

Při maximální snaze zpolarizovat kampaň mezi ČSSD a ODS bylo důležité, že v pomyslném souboji mezi těmito dvěma hlavními konkurenty byla s ohledem na volební program i kandidáty výrazně hodnocena ČSSD.

V září již zaznamenalo kampaň nějaké strany 29% potencionálních voličů. ČSSD v krajských volbách využila svůj koncept kampaně „ ODS mínus, který byl vcelku zdařile aplikován ve volbách do poslanecké sněmovny v roce 2006.

Výsledky této kampaně prokazovaly, že kampaň „ ODS mínus „ pomáhala zhoršovat image vlády Mirka Topolánka u nemalé části voličů, včetně voličů KSČM a menších koaličních stran a posilovala mezi nimi rozhodnutí volit právě ČSSD.

K těmto velmi podstatným aspektům, které veřejnost vnímala napříč všemi kraji celorepublikově, musím ještě zmínit urputnou snahu nového politického sdružení v Ústeckém kraji, sdružení Severočeši.cz. . Snahu, je jímž cílem, jak jsem se již zmínila, byla snaha zvítězit za každou cenu v tomto závodě politických stran a hnutí zvaném krajské volby.

Předvolební kampaň tohoto sdružení si vybrala za cíl zdiskreditovat jednotlivé politiky z obou táborů velkých stran, tedy z ODS a z ČSSD.

V průběhu celé volební kampaně se na některé politické špičky obou zmíněných politických stran v kraji v médiích objevovaly články, které neměly žádnou faktickou vypovídající hodnotu a jako placená inzerce v celostátním tisku otištěná, byly zacíleny pouhou snahou ublížit a zdiskreditovat.

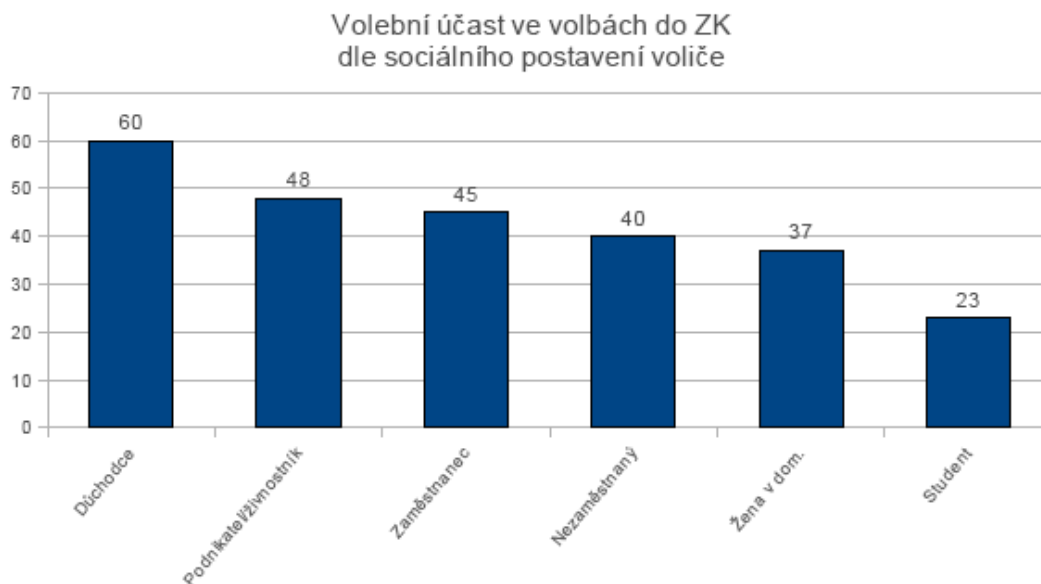
Na druhou stranu je potřeba i zmínit velký komunikační a organizační potencionál špiček tohoto sdružení. Závěrem k této kapitole pojednávající o hlavních předpokladech volebního vítězství ČSSD lze říci, že již předvolební sondy do názorového rozpoložení občanů České republiky prokazovaly, že tyto předpoklady jsou nastaveny správně a že zvyšují šance na volební úspěch. ČSSD. Konečné rozuzlení však musely přinést samotné volby.

Nyní budeme sledovat, jak se tyto předpoklady naplnily z pohledu reálných volebních výsledků a jejich povolební reflexe veřejnosti.

6. Analýza výsledků voleb do zastupitelstva v Ústeckém kraji.

6.1. volební účast

Grafč. 7

Zdroj: www.stem.cz

Tato kapitola analyzuje výsledky voleb do krajských zastupitelstev. Zabývá se motivacemi volebního rozhodování voličů a nevoličů.

Reálná volební účast ve volbách do zastupitelstev krajů byla 40,30%. Což byla doposud nejvyšší volební účast v krajských volbách v České republice v listopadovém období.

Zhruba o 10 p.b. vyšší než v roce 2004 a o 7 p.b. vyšší než v prvních krajských volbách v roce 2000. A z této statistiky čísel plyne ?

Evidentně se tedy zdařil „válečný manévr a lest „ ČSSD motivovat voliče k nadstandartní volební účasti.

Proč toto záměrně a úmyslně zmiňuji ?

Obecně dlouhodobě platí, že voliči ČSSD mají obecně slabší motivaci chodit k volbám než voliči ODS a KSČM a o krajských volbách to platilo dvojnásobně. Tento handicap může ČSSD překonat jen za dvou předpokladů.

Pokud má tato politická strana před volbami dostatečně velký náskok ve voličské podpoře, když je právě volební účast co nejvyšší. Reálně byl odhad účasti potencionálních voličů kolem 42%.

Postupující strany a hnutí

Kraj: Ústecký kraj

Tabulkač.1

Kandidující strana		Platné hlasy	% platných hlasů
číslo	název		
48	Česká strana sociálně demokratická	79 219	32.78
47	Občanská demokratická strana	49 715	20.57
1	Komunistická strana Čech a Moravy	44 459	18.39
10	Severočeši.cz	31 910	13.20

Zdroj:ČSÚ.cz

6.2. Účast deklarovaných voličů stran

Jakou má každá strana voličskou podporu ve společnosti, nejlépe dokazují výsledky voleb. Ke krajským volbám chodí dlouhodobě výrazně méně potencionálních voličů než například k volbám do poslanecké sněmovny. Z toho plyne skutečnost, že výsledky těchto voleb neodráží zcela přesně celkovou podporu stran ve společnosti.

Zhruba týden před volbami podporovala ČSSD 1/3 voličů. Což bylo o 12 p.b. více než činila podpora ODS.

S ohledem na momentální voličskou podporu ve společnosti se ke krajským volbám dostavilo nejvíce voličů KSČM a nejméně naopak voličů Strany zelených. Podíl voličů ČSSD, ODS a KDU-ČSL byl srovnatelný.

Velká absence potencionálních voličů Strany zelených je vysvětlitelná jejich demografickou strukturou v níž dominují mladí lidé častěji absentující u voleb a momentálně rozladění z politiky vlastní strany.

Na rizika velmi nízké volení účasti voličů Strany zelených upozorňovala řada předvolebních výzkumů. Jaká byla volební účast podle demografických skupin?

Volební účast ve volbách do Zastupitelstev krajů se zvyšovala s věkem populace a s vyšší dosaženého vzdělání. Nejméně se účastnili voleb nejmladší voliči, což snižovalo podporu stran, které jsou na jejich voličské podpoře tradičně nadstandardně závislé. ODS a především Strany zelených.

Naopak mnohem častěji se účastnili voleb voliči starší střední a nejstarší generace, což vylepšovalo konečný výsledek především ČSSD a KSČM.

Jejich voličská podpora je závislá nadstandardně právě na nich. Větší účast voličů s vyšším, především vysokoškolským vzděláním, mohla kompenzovat ztráty voličů ODS v nejmladší voličské skupině, jen ale ve velmi omezené míře.

Z hlediska sociálního postavení se voleb do Zastupitelstev krajů zúčastnili nadstandardně důchodci, podnikatelé a také zaměstnanci. Výrazně podprůměrně se voleb účastnili především studenti. Z hlediska zaměstnanecké pozice se nadstandardně dostavili k volebním urnám voliči s vyšší kvalifikací – odborníci, úředníci. Účast dělníků – zaměstnanecké skupiny patřící častěji do segmentu voličů ČSSD – byla na

průměru voličské populace. Účast v krajských volbách klesala se sociálním statutem voličů.

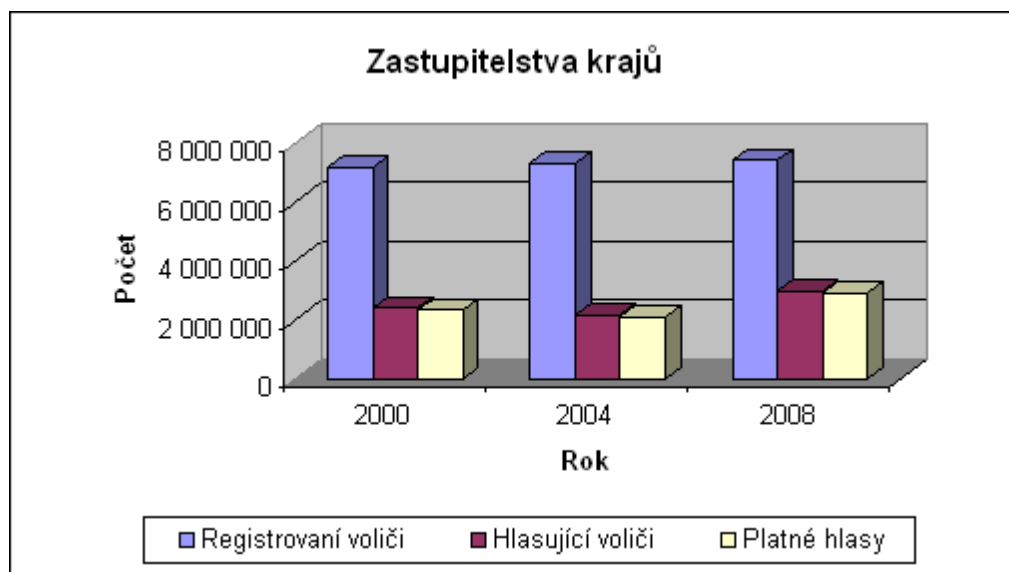
Nadstandartně se voleb účastnili příslušníci horní a vyšší střední vrstvy , podprůměrně příslušníci dolní vrstvy.

Za pozornost stojí tentokrát nadstandardní účast příslušníků střední vrstvy a nižší střední vrstvy – společenských skupin , z nichž se nejčastěji rekrutují voliči ČSSD.

Většina voličů asi 3/5 – byla ohledně účasti v krajských volbách rozhodnuta již několik měsíců před volbami. Jako nejdisciplinovanější se prezentovali voliči KSČM.

Naopak ČSSD má nejvyšší počet voličů, kteří se pro účast ve volbách rozhodovali na poslední chvíli.

Graf č. 8 – Zastupitelstva krajů

Zdroj: www.stem.cz

Registrovaní voliči - počet osob registrovaných v seznamech voličů

Hlasující voliči - počet registr. voličů , kteří se zúčastnili voleb

Platné hlasy - počet daných hlasů pro daný typ voleného zastupitelstva

Tento fakt mimo jiné dokazuje velký přínos vytrvalé mobilizační a kontaktní kampaně ČSSD vedené do poslední chvíle před otevřením volebních místností (například turné Jiřího Paroubka a Bohuslava Sobotky pro zvýšení volební účasti, rozhlasová výzva k volební účasti namluvená známým hercem vysílaná pár dnů před volbami apo

Existují pozoruhodné rozdíly mezi muži a ženami. Zatímco pro účast ve volbách se rozhodlo v posledních měsících a později 44% žen, u mužů to bylo jen 36%.

Zároveň se ukázalo, že čím mladší a méně vzdělanější volič, tím později se rozhodl pro účast ve volbách. Tento fakt zřejmě více ovlivnil volební rozhodování voličů ČSSD a naznačuje, že je tentokrát volilo ve srovnání s minulostí o mnoho více mladých lidí.

Co bylo rozhodně zajímavé sledovat, byla rozhlasová výzva k účasti ve volbách namluvená známým hercem. Tuto výzvu zaznamenalo 28% populace. Výzva motivovala k volební účasti přes 1/3 potenciálních voličů, kteří výzvu zaznamenali. Asi nejvíce motivovala voliče s vysokoškolským vzděláním.

6.3. Volba jednotlivých stran a hnutí v Ústeckém kraji

V celé České republice vyhrála volby ČSSD, která obdržela 35,85% hlasů. Což představuje nárůst oproti volbám do zastupitelstev krajů v roce 2004 o 21,82%.

ČSSD obdržela 1 044 719 hlasů, což je o 747 636 hlasů více než v roce 2004.

Daleko za ČSSD s velkým odstupem 12 p.b. skončila ODS. Ve srovnání s rokem 2004 ztratila zhruba 83 tisíc hlasů. Třetí skončila KSČM se ziskem 15% a zhruba 21 tisíc voličů navíc ve srovnání s rokem 2004. KDU – ČSL skončila tentokrát až na čtvrtém místě se ziskem necelých 7 % se ztrátou 32 tisíc hlasů oproti roku 2004. Zcela propadla Strana zelených, nedostala ani jednoho kandidáta do žádného krajského zastupitelstva.

Jaké výsledky byly v Ústeckém kraji ?

Volby do zastupitelstev krajů konané dne 17. - 18.10.2008

Tabulka č.2

Získané počty hlasů- hlasováním

Strana		Platné hlasy	
číslo	název	celkem	v %
1	Komunistická str.Čech a Moravy	44 459	18.39
3	SNK Evropští demokraté	3 740	1.54
10	Severočeši.cz	31 910	13.20
17	Masarykova demokratická strana	646	0.26
18	Strana zelených	10 374	4.29
32	Strana zdravého rozumu	952	0.39
33	Sdruž.pro rep.-Republ.str.Čsl.	478	0.19
34	DOHODA pro Ústecký kraj	1 027	0.42
39	Balbínova poetická strana	477	0.19

Zdroj: ČSÚ.cz

Tabulka č.3

Získané počty hlasů- hlasováním

Strana		Platné hlasy	
číslo	název	celkem	v %
42	Volte Pr.Blok-www.cibulka.net	1 217	0.50
43	NESPOKOJENÍ OBČANÉ!	2 571	1.06
47	Občanská demokratická strana	49 715	20.57
48	Česká str.sociálně demokrat.	79 219	32.78
53	Děln.str.-zrušení popl.ve zdr.	2 881	1.19
54	Konzervativní koalice	277	0.11
56	Evropská str.důstojného stáří	4 269	1.76
60	Sdr.pro zdr.,sport a prosper.	7 431	3.07

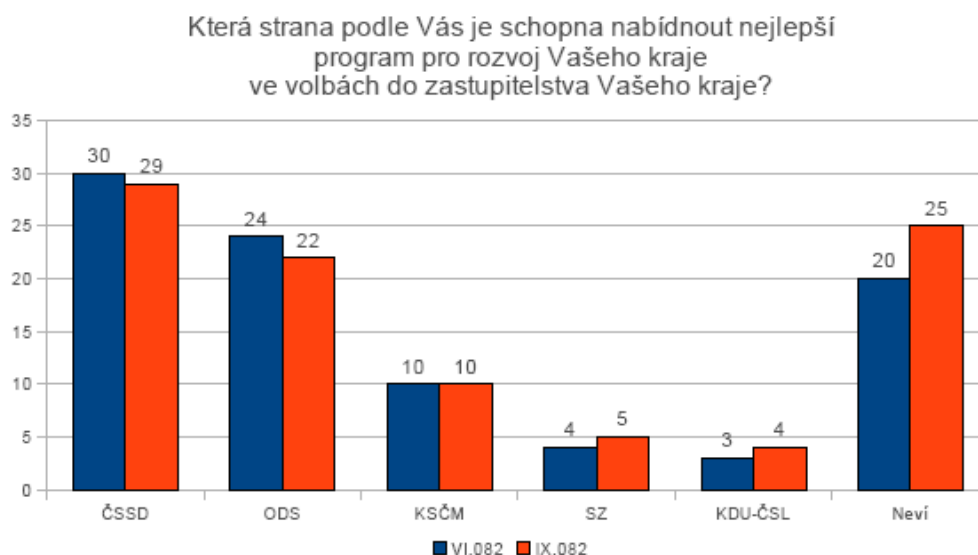
Zdroj:ČSÚ.cz

ČSSD získala 79 219 platných hlasů , což bylo 32,78%.ODS získala 49 715 platných hlasů, což bylo 20,57%.KSČM získala 44 459 platných hlasů, což bylo 18,39%.A hnutí Severočeši.cz získalo 31 910 platných hlasů, což bylo 13,20%.

Jak se naplnili po přepočtu mandáty (počet zvolených členů zastupitelstva) v krajském zastupitelstvu.

ČSSD získala 22 mandátů, ODS 13 mandátů, KSČM 12 mandátů a Severočeši.cz 8 mandátů.

Graf č.9

Zdroj:www.stem.cz

6.4. Volební účast v okresních městech

V Děčíně byla volební účast 37,12%. V Chomutově byla volební účast 33,18%.v Litoměřicích 40,30%. V Lounech byla volební účast 37,13%. V Mostě byla volební účast 39,46%. V Teplicích 35,20% a nakonec v Ústí nad Labem byla volební účast 40,18%.

V Ústeckém kraji se volilo celkem 55 volených členů Zastupitelstva Ústeckého kraje.

Celkem bylo v Ústeckém kraji v seznamu 661 365 voličů. Volební účast byla 37,44%. odevzdaných obálek od voličů bylo celkem 247 103. Z toho platných hlasů bylo celkem 241 643. Což je 97,79% platných hlasů.

Těsně pod hranicí volitelnosti skončila Strana zelených se ziskem 10 374 platných hlasů, což bylo 4,29%. A za zmínku ještě stojí 7 431 platných hlasů, což bylo 3,07% pro Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu.

Jaké byly celkové výsledky podle jednotlivých okresů v Ústeckém kraji?

Děčín

Celkem bylo voličů 105 441. Vydaných obálek bylo 39 136. Volební účast byla 37,12%. Platných hlasů bylo 36 393 tj. 93,63% platných hlasů.

Nejvíce platných hlasů získala ČSSD 13 527 hlasů tj. 37,16%. ODS 7 982 hlasů tj. 21,93%.

KSČM 5 795 hlasů tj. 15,92%. Severočeši.cz 3 769 hlasů tj. 10,35%. Strana zelených 1 461 hlasů, tj. 4,01%, SNK Evropští demokraté 903 hlasy, tj. 2,48%, Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu 809 hlasů, tj. 2,22%.

Chomutov

Celkem bylo voličů 100 489. Vydaných obálek bylo 33 344. Volební účast byla 33,18%. Platných hlasů bylo 33 069 tj. 99,25%.

Nejvíce platných hlasů získala ČSSD 11 515 hlasů, tj. 34, 82%. Druhá KSČM získala 6 857 hlasů tj. 20,73%. Třetí ODS získala 5 355 hlasů tj. 16,19%. Severočeši.cz získali 4 343 hlasů tj. 13,13%. Strana Zelených získala 1 889 hlasů tj. 5,71%. Sdružení Nespokojení občané získali 1 024 hlasů tj. 3,09%.

Litoměřice

Celkem bylo voličů 93 983. Vydaných obálek bylo 37 871. Volební účast byla 40,30%. Platných hlasů bylo 37 518 tj. 99,23%. Nejvíce platných hlasů získala ČSSD 11 641 tj. 31,02%. Druhá skončila ODS se ziskem 8 157 hlasů tj. 21,74%. Třetí KSČM získala 7 265 hlasů, tj. 19,36%. Severočeši.cz získali 4 480 hlasů tj. 11,94%. Strana Zelených získala 1 419 hlasů tj. 3,78%. Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu získalo 1 433 hlasů tj. 3,81%. SNK – Evropští demokraté získali 947 hlasů tj. 2,52%.

Louny

Celkem bylo voličů 69 536. Vydaných obálek bylo 25 818. Volební účast byla 37,13%. Platných hlasů bylo 24 141 tj. 93,93%.

Nejvíce platných hlasů získala ČSSD 7 932 tj. 32,85%. Druhá skončila KSČM se ziskem 5 612 platných hlasů tj. 23,24%. Třetí ODS získala 4 896 platných hlasů tj. 20,28%. Severočeši.cz získali 2 718 hlasů tj. 11,25%. Strana Zelených získala 884 hlasů tj. 3,66%.

Most

Celkem bylo voličů 93 234. Vydaných obálek bylo 36 792. Volební účast byla 39,46%. Platných hlasů bylo 36 515 tj. 99,29%.

Nejvíce platných hlasů získala ČSSD 10 093 tj. 27,64%. Druzí skončili Severočeši.cz 8 104 hlasů tj. 22,19%. Třetí skončila ODS 6 784 hlasů tj. 18,57%. KSČM získala 6 624 hlasů tj. 18,14%. Strana Zelených získala 1 867 hlasů tj. 5,11%. A Dělnická strana 738 hlasů tj. 2,02%.

Teplice

Celkem bylo voličů 103 510. Vydaných obálek bylo 36 433. Volební účast byla 35,20%. Platných hlasů bylo 36 110 tj. 99,18%.

Nejvíce získala ČSSD 12 219 hlasů tj. 33,83%. Druhá skončila ODS se ziskem 8 403 hlasů tj. 23,27%. Třetí skončila KSČM , která získala 6 652 hlasů tj. 18,42%. Severočeši.cz získali 3 868 hlasů tj. 10,71%. Strana Zelených získala 1 297 hlasů tj. 3,59%. Evropská strana důstojného stáří získala 1 032 hlasů tj. 2,85% a Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu získalo 739 hlasů tj. 2,04%.

Ústí nad Labem

Celkem bylo voličů 95 172. Vydaných obálek bylo 38 244. Volební účast byla 40,18%. Platných hlasů bylo 37 897 tj. 99,15%.

Nejvíce získala ČSSD 12 292 hlasů tj. 32,43%. Druhá ODS získala 8 138 hlasů tj. 21,47%. Třetí KSČM získala 5 654 hlasů tj. 14,91%- Severočeši.cz získali 4 628 hlasů tj. 12,21%. Strana zelených získala 1 557 hlasů tj. 4,10%. Sdružení pro zdraví, spot a prosperitu získalo 3 069 hlasů tj. 8,09%. Evropská strana důstojného stáří získala 839 hlasů tj. 2,21%. Co k těmto výsledkům můžu dodat.

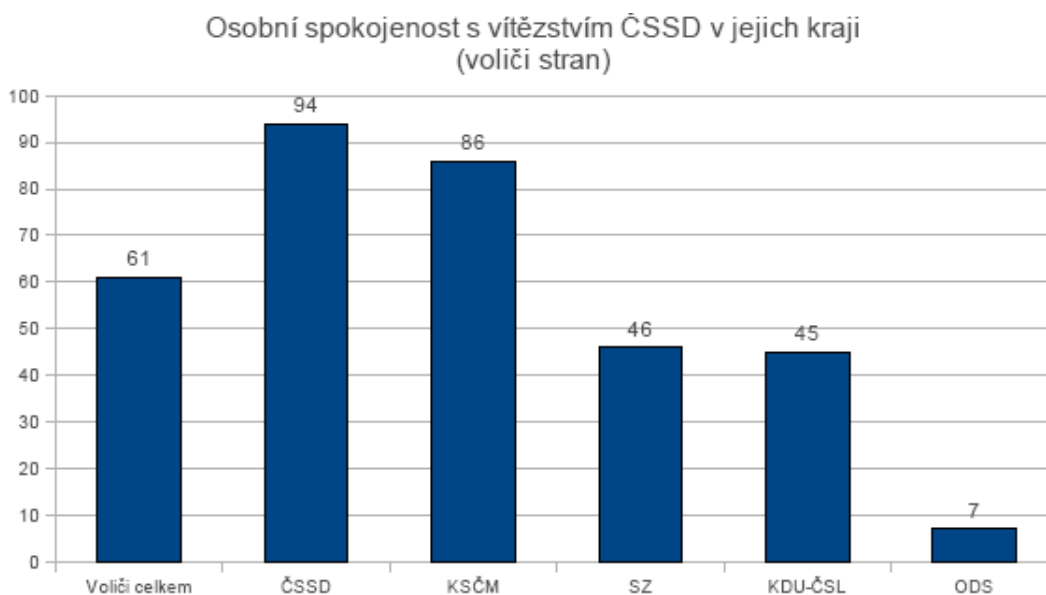
Jasně dominující roli ČSSD. Která zvítězila ve všech okresech. Neukožené ambice hnutí Severočeši.cz, které ústy svého mecenáše chtělo zvítězit a porazit všechny parlamentní strany. Překvapivé bylo vítězství ČSSD i v okrese Most, kde v roce 2006 hnutí Severočeši.cz vzniklo pod názvem Mostečané Mostu. A kde zvítězilo velmi drtivě v komunálních volbách v městě Mostu. A jak už jsem se zmínila v úvodních částech, očekávalo se vítězství tohoto hnutí především v tomto okrese. O to zajímavější a překvapivější vítězství ČSSD bylo. Překvapivá jsou i tzv. druhá místa KSČM v okrese Louny a Chomutov. Jednotlivá svoje specifika měly všechny okresy, například v okrese Teplice a Ústí nad Labem zaznamenala zisk Evropská strana důstojného stáří. V Ústí nad Labem se přes 5% hranici (8,09%) dostalo i další hnutí Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu. Strana Zelených uspěla jen okrese Most, kde se dostala přes 5% hranici volitelnosti. Celorepublikově vítězná ČSSD zvítězila zároveň ve všech krajích a to s výrazným náskokem.

6.5. Hledání příčin vítězství

Důvody vítězství ČSSD lze hledat v splnění všech nejdůležitějších předpokladů, které si před volbami strana stanovila a ve volební kampani odpracovala. Kromě naplnění těchto předpokladů sehrála rozhodující roli objektivně – politická situace v průběhu posledních dvou let. Přes rozsah vítězství ČSSD překvapil i ty největší optimisty.

Nejoptimističtější předvolební odhady hovořily o poměrně výrazném vítězství ČSSD na Moravě a spíše těsném vítězství ve 3 – 4 v českých krajích. ČSSD zvítězila, a to výrazným způsobem, ve všech základních demografických skupinách obyvatel (pohlaví, věku, vzdělání) s výjimkou nejmladší generace do 30 let.

Graf č.10

Zdroj:www.stem.cz

Ale i v této skupině oproti minulým volbám více méně srovnala krok s ODS, která právě v této skupině dlouhá léta dominovala. ČSSD volilo 34% nejmladších voličů. ODS jen o 3 p.b. více.

Poměrně zajímavé je drtivé vítězství ČSSD ve voličské skupině mladší střední generace. Potvrdily se tak předvolební průzkumy, podle kterých ČSSD získala vedení ve skupině rodin dětí. Rovněž v této populační skupině v minulosti dominovala ODS.

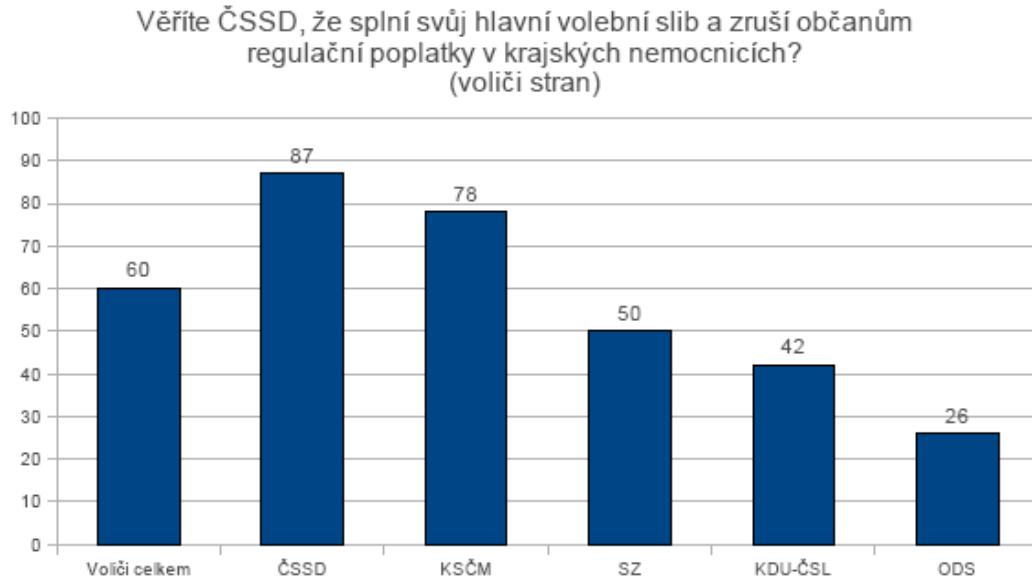
A konečně za pozornost stojí, že tentokrát ČSSD výrazně zvítězila i mezi voliči s vysokoškolským vzděláním.

Za pozornost také stojí vyrovnaný podíl voličské podpory ČSSD mezi muži a ženami, resp. Výrazně nižší podíl voličské podpory ODS mezi ženami než mezi muži.

ČSSD výrazně posílila především mezi vysokoškolsky vzdělanými občany a také mezi lidmi s dosaženým maturitním vzděláním. Má tak dnes silné a rovnocenné postavení ve všech vzdělanostních skupinách.

Mezi voliči s různým sociálním postavením ČSSD nejvíce nabyla na síle mezi nezaměstnanými a studenty. Posílila však i mezi svými tradičními stoupenci a voliči a to mezi zaměstnanci a důchodci.

Graf č .11

Zdroj:www.:stem.cz

ODS ve srovnání s volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2006 ODS ztratila příznivce nejvýrazněji mezi voliči mladšího středního věku a staršího středního věku. Naopak si udržuje stále vcelku vysokou podporu mezi nejmladšími voliči do 30 let věku a tradičně malou podporu má mezi voliči důchodového věku.

Mezi voliči s různým vzděláním ztratila ODS podporu ve všech skupinách, nejdrastičtěji mezi vysokoškolsky vzdělanými voliči.

ODS výrazně oslabila mezi všemi voličskými skupinami s různým sociálním postavením, dokonce nejdrastičtěji mezi jejími tradičními příznivci – podnikateli a živnostníky.

Druhou největší ztrátou ve voličské podpoře utrpěla mezi ženami v domácnosti. Výrazný pokles podpory ODS mezi vysokoškolsky vzdělanou populací potvrzuje pokles podpory mezi odborníky. ODS však oslabila a ztratila voliče i mezi úředníky. A mezi dělníky.

KSČM má stálou voličskou podporu mezi svými členy, především důchodového věku event. částečně mezi mladými voliči levicového zaměření. Především pak podpora jejich členů a jejich disciplinovanost je výsledkem velmi slušného výsledku, kdy tato

strana končí ať již v parlamentních volbách do poslanecké sněmovny, v krajských volbách, ale i ve volbách komunálních na stupni vítězů.

Severočeši.cz u tohoto občanského sdružení můžu pouze spekulovat a domnívat se, kdo toto sdružení volil, jaká je jeho voličská základna.

Pokud bude vycházet z komunálních voleb v Mostě v roce 2006, kde toto hnutí pod názvem Mostečané Mostu zvítězilo – potenciální volič může být ten, který se nechá zlákat vidinou populistických kroků, rozdávání cenných dáreků – vozidel, počítačů, kol atp. Může to být i volič, který nechce dát hlas žádné z parlamentních stran. Může to být nerozhodnutý volič, který si svým hlasem řekne, „ to jsem vám to nandal“ (myšleno těm parlamentním stranám). Mohou to být jednotlivci, kteří vždy volí někoho neznámého. A to především z důvodů, aby tzv. zamíchali politickými kartami.

Je velmi těžké odhadnout kategorii voliče tohoto sdružení.

Snahou tohoto sdružení bude vždy oslovit jakýmikoli marketingovými prvky voliče s cílem „přijď k volbám“ – „ to co jiní rozkradli, my rozdáme „.

Jak dalece toto bude dále účinné poznáme až v budoucnu.

Krajské volby ukázaly, že ČSSD má relativně rovnoměrnou podporu ve všech společenských vrstvách a dominantní postavení na levici, ale i v politickém středu.

ČSSD tentokrát oproti předcházejícím krajským volbám v roce 2000 a 2004 volila poměrně značná část příslušníků vyšší střední vrstvy, kde ještě nedávno dominovala ODS.

ČSSD je dnes pevněji také zakotvena ve střední vrstvě a bezkonkurenčně dominuje v nižší střední vrstvě a v dolní vrstvě.

Dominace ČSSD na levici tvoří jakýsi „hard core „ jejich voličů, který se daří ČSSD dlouhodobě udržovat zaháněním KSČM do levicového kouta.

Střed tvoří jakousi periférii či „ soft core „, který musí permanentně „ dobývat „, chce-li si udržet dominující postavení v celém politickém spektru.

Je to i tím, že nejvíce voličů se vždy hlásí tradičně ke středu politického spektra.

Levicový „ hard core „ je víceméně jistý, pravicový „ soft core „ je dlouhodobě nejistý.

ODS se stává více exkluzivní politickou stranou zaměřenou na vyšší vrstvy, ustupující ze sociálního a politického středu.

Tzn., že se stává přitažlivou takřka výlučně jen pro pravicové voliče. ODS tak má dilema: a) buď se rozkročí více do sociálního a politického středu, což předpokládá, že se stane méně ideologicky rigidní anebo b) ještě více se posune doprava, nepřipustí vznik žádné pravicové konkurence a bude se snažit vyčerpávat všechny dostupný elektorát pravicových voličů.

Ovšem ani při tomto manévru nemá jistotu, že svou pozici v politickém spektru stabilizuje a začne opět posilovat.

Ve srovnání s krajskými volbami v roce 2004 a s parlamentními volbami v roce 2006 došlo na jedné straně k posílení středo-levicového profilu ČSSD a naopak k posílení pravicového profilu ODS.

Ústup ODS ze středu, ve kterém byla v minulosti již zakotvena, vyvolává otázku, jak zabránit dalšímu oslabení jejího voličského potencionálu. Výzkumy prokazují, že segment pravicových voličů ve společnosti dlouhodobě oslabuje ve prospěch středu a umírněné levice.

Co je patrné z krajských voleb je i ta skutečnost, že ČSSD výrazně zabodovala i mezi těmi, kteří v roce 2004 a v roce 2006 vůbec nevolili !

Můžeme odhadnout skutečnost, že z lidí, kteří v roce 2004 a v roce 2006 u volebních urn scházeli, se krajských voleb v roce 2008 zúčastnilo skoro 30% a skoro tři pětiny z nich hlasovaly pro ČSSD.

Tady s i musíme položit otázku. Kde najednou vzala sociální demokracie tolik hlasů ? To byla otázka, kterou si mnozí pokládali po drtivém vítězství ČSSD v krajských i senátních volbách v říjnu roku 2008.

Něco mohl napovědět průzkum odpovědí občanů. Respondentů v němž se respondentů ptali, jak na jejich účast a volbu v parlamentních volbách v červnu 2006, tak na jejich hlasování ve volbách do zastupitelstev krajů.

A jaké jsou tedy výsledky této analýzy?

ČSSD brala hlasy ze všech stran! Přešla k ní desetina voličů ODS z parlamentních voleb v roce 2006. Desetina voličů od KSČM a lidovců. Dokonce i někteří, kteří hlasovali pro Stranu zelených .

Sama ČSSD si naopak svoje voliče většinou podržela, zatímco jejímu nejvýznamnějšímu konkurentovi se jich skoro 40% rozuteklo – 10% přímo k ČSSD a například pětina voličů ODS z června 2006 nešla při krajských volbách v roce 2008 volit vůbec.

Naprosto se rozložila voličská základna Strany zelených. Třetina voličů Strany zelených, která je volila v červnu 2006 vůbec k volebním urnám nedorazila.

ČSSD dokázala přitáhnout ke krajským volbám i hodně těch, kteří v roce 2006 u voleb nebyli.

Z těch, kteří se voleb v roce 2008 na rozdíl od voleb v roce 2006 zúčastnili, dokázala ČSSD získat cca 60% hlasů.

Široký záběr a úspěšný „lov v cizích vodách“, který se v krajských volbách v říjnu 2008 sociální demokracii podařil, dokumentuje spektrum původu voličů dvou nejsilnějších stran podle jejich volby v roce 2006. ČSSD získala nové síly z mnoha stran, i od svého hlavního rivala, ODS nedokázala kromě části předloňských nevoličů nově oslovit téměř nikoho.

Cca 40% voličů ČSSD (nejvíce po Straně zelených) se pro volbu rozhodlo na vrcholu kampaně (tj. měsíc před volbami a později).

U Zelených to byla polovina voličů. To je důležité z hlediska analýzy účinků kontaktní kampaně na voliče. Jak známo, politice Strany zelených dělali kontaktní kampaň pouze v krajských městech pouze sporadicky, čímž nemohli motivovat dostatek voličů Strany zelených volit jejich stranu.

Naopak ČSSD nepolevovala v kampani do poslední chvíle.

Výrazný efekt mělo včasné zahájení kampaně ČSSD, neboť celá jedna třetina voličů ČSSD se pro volbu rozhodla několik měsíců před volbami.

Co ještě je patrné z analýzy? Nejdisciplinovanější elektorát mají tradičně komunisté a lidovci. Z demografických skupin se za vrcholu kampaně nejvíce rozhodovali nejmladší voliči.

6.6. Volební rozhodování

Povolebním zjišťováním se prokázalo, že ČSSD se podařilo krajským volbám skutečně do značné míry vtisknout celonárodní ráz a učinit z nich pomyslné referendum o Topolánkově vládě, ve které jde primárně o vyjádření nedůvěry k této vládě.

Takto přistoupily k volbám více než dvě pětiny voličů.

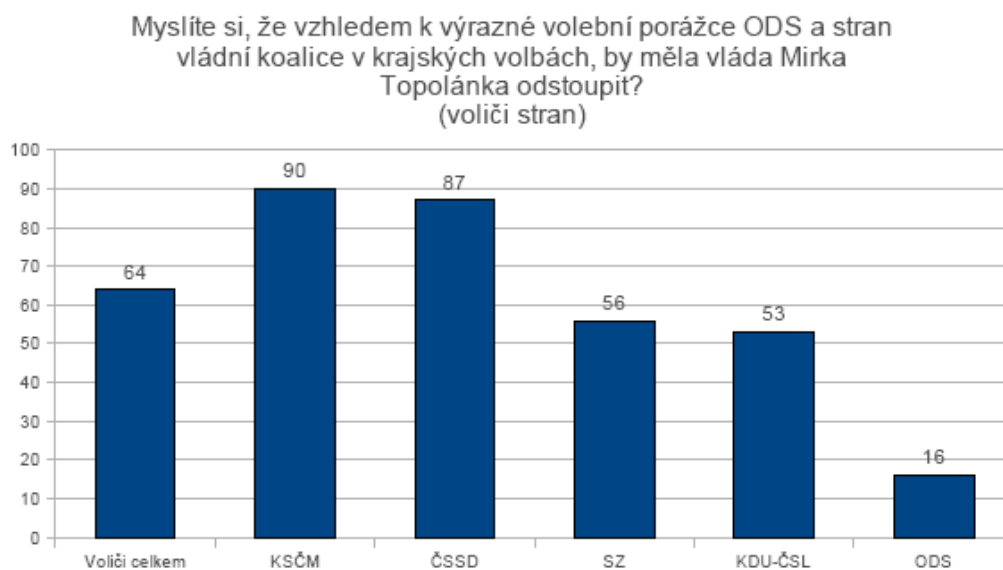
Naopak protikoncept ODS – udržovat volební diskurs výlučně na krajské lokální úrovni – zaujal jednu čtvrtinu potencionálních voličů.

Volební strategie ČSSD – převést krajské volby na celonárodní témata a učinit z nich pomyslné referendum o vládě – zafungovala především tam, kde zafungovat měla – u voličů ČSSD.

Zajímavý je komplex důvodů volebního rozhodování mezi voliči ODS. Přesně odráží volební schizofrenii této strany – podvědomě hrát o celonárodní témata, ale veřejně

předstírat, že v krajských volbách jde jen o krajská lokální témata. Jedna třetina voličů ODS uvedla, že v krajských volbách šlo o hejtmany a krajské volební programy a že šlo i o celonárodní politiku a o vládu Mirka Topolánka.

Graf č.12

Zdroj: www.stem.cz

Volební rozhodování voličů KSČM bylo motivováno věrností k této straně a celonárodními tématy, i když v mnohem menší míře než u voličů ČSSD.

Zajímavé byly motivace voličů Severočeši.cz a Strany zelených. Jen velmi málo z nich bylo motivováno volit svou stranu na základě hlubšího vztahu k ní, ale vymezovali se jednak jako protestní hlasy vůči dvěma nejsilnějším, hlavním konkurentům. Relativně významná část byla motivována názorem, že ve volbách šlo primárně o krajská témata.

Za zmínku možná stojí i fakt, že nejmladší voliči byli motivováni krajskými tématy. Velkou volební schizofrenii vykazovali voliči s vysokoškolským vzděláním

Vyjádření souhlasu či nesouhlasu s politikou vlády Mirka Topolánka bylo důležitým motivem

Volebního rozhodování 2/3 voličů.

ČSSD se tak podařilo vtisknout krajským volbám celostátní charakter, který byl jedním z nejdůležitějších předpokladů jejího volebního vítězství.

Stejně tak se podařilo ČSSD naplnit další významný předpoklad svého volebního úspěchu: přesvědčit velkou část voličů a především vlastní voliče, že je třeba volit proti ODS, protože má v zemi přílišný mocenský vliv.

V povolebním hodnocení kvality volebních kampaní jednotlivých stran zdrcujícím způsobem zvítězila kampaň ČSSD. Jako nejlepší ji ocenilo 53% populace. Jako druhá nejlepší, ovšem s výrazným odstupem, byla vyhodnocena volební kampaň ODS (19%). Kampaň ČSSD jako nejlepší výrazně nadstandardně ocenili její vlastní voliči (77%). Absolutorium ji dokonce dala ¼ voličů ODS. Volební kampaň ČSSD byla ohodnocena jako nejsrozumitelnější.

Skutečnost, že se ČSSD podařilo vtisknout volební kampani tematický ráz, která chtěla, potvrzují i zjištění, podle kterých si dohromady polovina voličů myslí, že ve volební kampani šlo:

- reformy vlády, poplatky ve zdravotnictví, americký radar apod. (25%)
- omezení vlivu ODS, referendum o vládě (17%)
- souboj ČSSD a ODS (9%)

Výrazně pozitivnější hodnocení volební kampaně ČSSD ve srovnání s kampaní jejího hlavního konkurenta potvrzuje i fakt, že velká většina voličů ohodnotila jako lepší její kandidáty i volební program. Téměř 2/3 občanů zastávali názor, že ČSSD nabízela na kandidátkách lepší osobnosti než ODS. Tento názor, že ČSSD nabízela lepší osobnosti, převládal ve všech demografických skupinách, nejvíce u seniorů a lidí bez maturity.

Vyjímkou snad byla pouze snaha sdružení Severočeši.cz, kterým se v nejmenovaném občasníku, vycházejícím pouze pro volební účely, dařilo napadat jak osobnosti ČSSD, tak i osobnosti ODS. Mnozí voliči slyšeli a vždy budou slyšet na to, když někdo o někom bude šířit smyšlenky, báje a pověsti.

Velcí bosové a zbohatlíci, omámeni vůní snadno získaných peněz, si chtějí koupit některé politiky. Když jim to nevyjde, tak si chtějí koupit politické strany nebo hnutí. A následně si chtějí koupit i důvěřivé voliče. Stačí k tomu za miliony koupené billboardy a pár novin, kde hrdinně rozdávají rozhovory, v kterých se volič dočte, že je hejtman zloděj nebo že jeho kolega radní prodává drogy !

Dokonce si koupí placené inzerce v celostátním tisku a zde nechává tyto smyšlenky naplno otiskovat a prezentovat. Jde o snahu koupit si moc. A pokud se v politickém klání použijí nekorektní zbraně a výmysly typu, že politik ODS kandidát na hejtmana krade nebo že politik ČSSD a kandidát na pozici náměstka hejtmana má pod postelí heroin a to bez důkazů je podlé a zvrácené.

Naštěstí velká většina voličů zůstala se zdravým rozumem soudná a velká většina občanů ve volbách zaznamenala všechna důležitá volební poselství.

Nejvíce občané zaznamenali následující sliby ČSSD: zrušení regulačních poplatků v krajských nemocnicích, zabránění privatizace fakultních a krajských nemocnic, nepodpoření umístění amerického radaru a nedopuštění privatizace zdravotních pojišťoven.

Volební kampaň ČSSD zacílila správně, neboť valná většina voličů udávala důvod své volby pro ČSSD záměr této strany zrušit některá opatření vládní reformy veřejných financí.

Pro všechny demografické skupiny bylo nejdůležitějším závazkem ČSSD zrušení regulačních poplatků, pro vysokoškolsky vzdělané voliče bylo nejdůležitější zabránění privatizace nemocnic a privatizace zdravotních pojišťoven.

Důležitým přesvědčovacím prvkem ve volební kampani byly marketingové a mediální prostředky komunikace s voliči. Ukázalo se, že voliči přisuzovali největší vliv na své volební rozhodnutí diskusím politiků v televizi. Naopak nejmenší vliv měli plakáty a billboardy.

6.7. Hodnocení stran ve volební kampani

Nejlépe hodnoceným předsedou politické strany byl z hlediska úsilí získat hlasy voličů do krajských voleb Jiří Paroubek. Nejhůře se umístil Jiří Čunek. Role šéfa ODS ve volební kampani je hodnocena jako druhá nejhorší.

S výsledky voleb do zastupitelstva kraje bylo spokojeno 62% občanů. Převážně nespokojeni byli logicky voliči ODS. Téměř dvoutřetinová spokojenost s výsledky voleb mezi voliči, za situace, kdy prakticky jediným vítězem voleb je ČSSD, je pozoruhodná.

Zvláště, když přihlédneme k dalšímu zjištění, že mezi voliči stran, které volby prohrály, je rovněž velmi mnoho spokojených.

Spokojena je přesvědčivá většina voličů ze všech demografických skupin s výjimkou voličů s vysokoškolským vzděláním, kteří jsou napůl spokojeni a napůl nespokojeni.

Velká spokojenost voličů s výsledky voleb může naznačovat změny kulturně – politické atmosféry v zemi. Tři pětiny voličů jsou spokojeni s tím, že ČSSD vyhrála krajské volby ve všech třinácti krajích.

O vcelku vysoké všeobecné spokojenosti s výsledky krajských voleb svědčí i zjištění, že tři pětiny voličů si myslí, že ČSSD bude spravovat kraje lépe než bývalé koalice pod vedením ODS. A že ČSSD splní svůj hlavní volební závazek zrušení regulačních plateb v krajských nemocnicích.

Pokud jde o poměrně vysokou důvěru voličů ohledně plnění hlavního závazku ČSSD těsně po volbách, je třeba konstatovat, že tato důvěra mohla poklesnout

v následném období v souvislosti se sestavováním některých krajských koalic ČSSD a ODS.

Tak tomu bylo i v Ústeckém kraji. I když ne tak transparentně.

A proč ne tak transparentně?

ČSSD uzavřela dohodu o povolební spolupráci jak s ODS, tak i s KSČM. Tedy s těmi politickými soupeři, posléze partnery, kteří mají i parlamentní zastoupení a kteří nevedli agresivní a nechutnou kampaň. Pouze mezi ODS a KSČM není žádná dohoda uzavřena. Z toho plyne fakt, že ČSSD zde plní i úlohu stmelovací a samozřejmě úlohu vedoucí síly v kraji. S ČSSD na krajské úrovni spolupracuje jak pravicová ODS, tak i levicová KSČM. Pravdou ale je i fakt, že v Radě kraje zasedají jen zastupitelé za ČSSD a ODS. Zastupitelům za KSČM bylo přenecháno vedení některých výborů.

Jediný kdo byl postaven „mimo hru“, bylo hnutí Severočeši.cz a to především za svoji předvolební kampaň.

Ještě stojí za zmínku důvody neúčasti v krajských volbách.

Pokud jde o důvody, neúčasti ve volbách do krajských zastupitelstev, nevoliči udávají nejčastěji tyto:

- Obecné znechucení z politiky (asi jedna třetina).
- Nepřítomnost v místě bydliště v den voleb (asi dvacet procent)
- Nezájem o volby (asi deset procent)
- Absence rozumného výběru ve volbách (asi deset procent)
- Neochota účastnit se jakýchkoli voleb (deset procent)
- Nedůležitost krajských voleb (čtyři procenta).

Jak už jsem naznačila, výsledky voleb v Ústeckém kraji dopadly po přepočítání na mandáty jednotlivých stran takto:

- 22 zastupitelů měla ČSSD
- 13 zastupitelů měla ODS
- 12 zastupitelů měla KSČM
- 8 zastupitelů mělo hnutí Severočeši.cz.

Bezprostředně okamžitě po volbách rezignoval na post zastupitele kraje pan Jiří Zelenka z hnutí Severočeši.cz.,

Z téhož hnutí po několika dnech odešel a stal se tak nezávislým Mirko Bernas.

ČSSD obsadila post hejmana kraje a dvou náměstků kraje, čtyř radních, tři posty radních obsadila ODS a jeden post radního obsadil nezávislý.

Co bylo jistě pozoruhodné, byl fakt, že hejtmanem se nestal lídr na kandidátce ČSSD pan Jaroslav Foldyna, ale druhá na kandidátce paní Jana Vaňhová. Proč tomu tak bylo, je vnitřní věcí krajské ČSSD.

Jak už jsem se zmiňovala na počátku bylo v čele sestavy kandidátky ČSSD velké pnutí, kdy původně měl být na prvních třech místech tzv. trojlídr v pořadí jiném, než následně bylo. Důvodem byl i fakt, že pan Jaroslav Foldyna vedl dvakrát krajskou kandidátku a ta úspěšná v minulých krajských volbách nebyla. V konečném dohodovacím řízení, se pak většina čelných představitelů krajské ČSSD dohodla na kompromisu a to i za velmi významné dohody s předsedou strany panem Jiřím Paroubkem.

Na uzavřeném prvním a druhém jednání klubu zastupitelů ČSSD Ústeckého kraje došlo k vyjasnění situace, proč a kdo bude navrhován na post hejmana, náměstků a radních. Na žádném tomto postu se následně Jaroslav Foldyna neobjevil. Což mohlo na první pohled u mnohých nezaujatých voličů vzbudit nelibost a odmítavý postoj. Důvody, které vedly valnou většinu krajských zastupitelů za ČSSD k tomuto kroku, ví jen oni sami. To, že se na změně dohodly skutečně velkou většinou napovídá faktu, že šlo jistě o velmi choulostivou vnitrostranickou záležitost.

Hejtmankou kraje se stala paní Jana Vaňhová (ČSSD), do té doby náměstkyně primátorky města Chomutova a v té době i místopředsedkyně ČSSD.

Statutárním náměstkem hejtmanky se stal pan Pavel Kouda (ČSSD) do té doby radní kraje, druhým náměstkem se stal pan Arno Fišera (ČSSD) do té doby náměstek primátora Ústí nad Labem.

Členy Rady Ústeckého kraje se stali paní Jana Ryšánková (ČSSD) , pan Petr Benda (ČSSD) , krajský předseda ČSSD, pan Jan Čermák (ČSSD) a pan Petr Jakubec (ČSSD).

Za ODS byli do Rady Ústeckého kraje nominováni, bývalý hejtman pan Jiří Šulc, pan René Budjač, pan Radek Vonka. Jediný nezávislý pan Mirko Bernas.

Jednotlivým výborům a komisím předsedají tyto zastupitelé :

Finančnímu výboru předseda pan Petr Fiala (ODS), Legislativně - právnímu výboru předsedá pan Zdeněk Lavička (ČSSD). Výboru sociálnímu předsedá pan Petr Husák (ČSSD), výboru pro zahraniční vztahy předsedá pan Jaroslav Foldyna (ČSSD), Výboru pro zemědělství, životní prostředí a venkov předsedá pan Antonín Terber (ODS), Výboru pro národnostní menšiny předsedá pan Václav Hofmann (ODS), Výboru kontrolnímu předsedá pan Stanislav Rybák (KSČM), Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost předsedá pan Oldřich Bubeníček (KSČM), Radě pro vědu, výzkum, vývoj a inovace předsedá pan Ivo Perna (KSČM), Radě pro rozvoj lidských zdrojů předsedá paní Lenka Tomanová (ČSSD).

Komisy finanční vede Karel Novotný (ČSSD), Komisy investiční vede Rudolf Kozák (ČSSD), Komisy majetkovou vede Josef Macík (ČSSD), Komisy pro dopravu vede Petr Hajdina (ODS), Komisy zdravotní vede Josef Kubal (ODS), Komisy sociální vede Tomáš Kříž (ČSSD), Komisy pro regionální rozvoj a cestovní ruch vede Martin Strakoš (ČSSD), Komisy životního prostředí vede Lenka Jeníčková (KSČM), Komisy zemědělství vede Aleš Kasal (ČSSD), Komisy pro sport a tělovýchovu vede Jindřich Stádník (ODS), Komisy pro kulturu a památkovou péči vede Petr Pípal (ODS), Komisy Fondu obnovy Ústeckého kraje vede Josef Tachecí (KSČM).

Zastupitelé zvolení za jednotlivé politické strany jmenovitě jsou tito:

Klub zastupitelů za ČSSD:

Ing.Petr Benda, Mgr.Jan Čermák, Mgr.Arno Fišera, Jaroslav Foldyna, Ing.Olga Hřebíčková,

Petr Husák, Ing.Petr Jakubec, Aleš Kasal, Martin Klika, Ing.Pavel Kouda, Ing.Rudolf Kozák, Mgr.Tomáš Kříž, JUDr.Zdeněk Lavička, Josef Macík, MUDr.Hassan Mezian,Petr Mojžíš, Mgr.Karel Novotný, Bc.Jana Ryšánková, Ing.Martin Strakoš, Bc.Lenka Tomanová,Jana Vaňhová, Ing.Dagmar Waicová.

Klub zastupitelů ODS:

Ing.René Budjač, PhDr.Vlastimil Doležal, Ing.Petr Fiala, Ing. Olga Haškovcová, PhDr.Václav Hofmann, Josef Kubal, Ing.Petr Pípal, Petr Ryšavý.Jindřich Stádník, Ing.Jiří Šulc,Ing. Bronislav Špičák,Antonín Terber, Bc.Radek Vonka.

Klub zastupitelů KSČM:

Radek Belej, Paeddr..Petr Brázda, Oldřich Bubeníček, Ing. Ladislav Drlý, Lenka Jeníčková, Jaroslav Komínek, Ing. Josev Nétek, Ing. Ivo Perna, RSDr.Stanislav Rybák, Ing.Josef Tachecí, Tomáš Zíka.

Klub zastupitelů Severočehi. cz:

Jaroslav Doubrava, Ing.Jiří Hlinka, JUDr.Hana Jeníčková, Mgr. Jaroslav Seifert, Ing. Bronislav Schwarz, Ing.Stanislav Stehlík, Ing.Zdeněk Vokatý,

Nezávislý: Mirko Bernas

7. Rozhovory s vybranými politiky

S odstupem několika měsíců, kdy již krajská vláda funguje jsem oslovila některé krajské zastupitele s níže položenými otázkami.

- Jak hodnotíte s odstupem času výsledky krajských voleb v roce 2008?
- Považujete váš volební výsledek za úspěch ?
- Mohou mít výsledky krajských voleb dopad do voleb parlamentních nebo komunálních?
- Co podle vašeho mínění vedlo k výměně politické reprezentace v Ústeckém kraji?
- Dodrží ČSSD svůj volební slib – úhradu regulačních poplatků ve zdravotnictví až do konce volebního období?
- Myslíte si, že „krajská vláda“ , která vznikla v čele s ČSSD společně s ODS a částečně s KSČM bude dobrá vláda? A proč?
- Jak hodnotíte s odstupem času předvolební kampaň vaší a jak ostatních politických subjektů zastoupených v krajském zastupitelstvu?
- Jak si představujete vaši práci a činnost v zastupitelstvu Ústeckého kraje, čemu se hodláte věnovat?

Oslovený ing. Pavel Strakoš za stranu ČSSD odpověděl:

➤ *Jak hodnotíte s odstupem času výsledky krajských voleb v roce 2008?*

Když se ohlédnu do minulosti, tak v roce 2000 získala ČSSD ve volbách 17,24 % a 11 mandátů. Skončili jsme tehdy na bronzovém stupínku za vítěznou KSČM (28,22 %) a

stříbrnou ODS (26,75 %). Díky dohodě o povolební spolupráci pro období let 2000 – 2004 jsme získali 5 členů rady kraje jako výkonného orgánu, z toho dva náměstký hejtmána. Následující volby do Zastupitelstva Ústeckého kraje se odehrály v obdobném duchu. Se ziskem 15,29 %, jsme obsadili zase třetí pozici, ovšem se ztrátou jednoho mandátu a za vítěznou ODS s 39,62 % hlasů, což jí vyneslo nadpoloviční většinu 28 z 55 členů v zastupitelstvu kraje – jinými slovy – ODS mohla vládnout sama. Naše strana po dlouhých vyjednáváních přistoupila na dohodu o spolupráci, ale s tím rozdílem, že jsme obsadili jedno místo radního a dva předsedy výborů, uvolněné pro svoji funkci. A nyní se dostáváme do památného roku 2008, kde sociální demokracie drtivě zvítězila, ziskem 22 mandátů (32,78 %), což byl výsledek nevidaný. ODS se ziskem 13 mandátů a KSČM – 12 mandátů, není bez zajímavostí, že čtvrtým posledním subjektem, který dosáhl hranice 5 % pro „vstup“ do zastupitelstva, bylo politické hnutí Severočeši.cz s výsledkem 10 mandátů. Co se týká vyjednávání, tak se opět ukázalo, že i jednoznačný výsledek nevedl k jednoduchému cíli, kterým je dohoda o spolupráci nebo koaliční smlouva. Nakonec vyhrál rozum a cit pro všeobecný konsenzus a ČSSD podepsala dvě dohody o povolební spolupráci, jak s druhou ODS, tak i třetím subjektem což byla KSČM. Vítězná ČSSD obsadila 7 členů v radě kraje včetně obsazení funkce hejtmanky a dvou náměstků hejtmanky a ODS se spokojila se 3. Posledním 11 členem rady kraje se stal zvolený zastupitel za Severočeši.cz, který rovněž podepsal dohodu o povolební spolupráci. Jsem přesvědčen, že uspořádání odpovídá výsledku voleb i když nebýt velmi vyhocené ostré a osobní nelichotivé kampaně politického hnutí Severočeši.cz mohlo být uspořádání vedení kraje v jiném pozitivnějším duchu pro ČSSD.

➤ *Považujete váš volební výsledek za úspěch ?*

Vzhledem k tomu, že jsem byl na 22. místě kandidátní listiny tak zcela jistě se jedná o famózně – neopakovatelný volební úspěch, který se i při optimistické náladě nemusí už nikdy opakovat. Nejsem zastáncem zavádějících a medializovaných slov o volitelných a nevolitelných místech na kandidátní listině. Každý kdo se objeví na kandidátní listině se nesmí smířit s rolí, že jeho pozice je nevolitelná, jsou přeci známy případy, že i poslední místo kandidátní listiny je volitelné.

- *Mohou mít výsledky krajských voleb dopad do voleb parlamentních nebo komunálních?*

Po zkušenostech se třemi krajskými volbami vyjadřuji názor, že výsledky nemívají přímý dopad na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR či Senátu PČR, a na volby obecních a městských zastupitelstev, je pravda, že zviditelnění představitelů vedení kraje ve sdělovacích prostředcích je nezanedbatelné, i když voliči ČSSD se spíše rekrutují z řad nižší společenské vrstvy, kteří se spíše zaměřují na televizní vysílání, než-li tisková periodika a to nejen z důvodu např. finančního strádání vinou např. nezaměstnanosti apod.. Dalším faktorem je samozřejmě zakořeněná představa, že nerozhodnutý volič z této společenské vrstvy raději přeje tomu, kdo není zastoupen ve vládě na celostátní úrovni.

- *Co podle vašeho mínění vedlo k výměně politické reprezentace v Ústeckém kraji?*

K výměně vedl především fakt, že politická reprezentace ODS již vládla dvě volební období a určitý výměnný faktor zakořeněný v lidské paměti se odráží hlavně nerozhodnutých voličů, kteří se přikloní k tomu druhému.

Již v předchozí odpovědi jsem tuto zakořeněnost vyjádřil, aniž bych znal otázku položenou níže, tedy jednoznačně ANO. Připomínám skutečnost, že na krajské i celostátní úrovni vládla ODS, další skutečností mající vliv se stala volební kampaň, vedená přímo do duše voliče a v neposlední řadě to jsou poplatky ve zdravotnictví, které jednoznačně posvětily volební vítězství ČSSD.

- *Dodrží ČSSD svůj volební slib – úhradu regulačních poplatků ve zdravotnictví až do konce volebního období?*

Finanční náročnost úhrady regulačních poplatků je neodiskutovatelná, je pravda, že vysoké procento občanů nevyužilo možnosti veřejného příslibu, kdy kraj uhradil za občana regulační poplatek. Jsem osobně přesvědčen, ČSSD „nedodrží volební slib“, neboť dojde k úpravě zákona o regulačních poplatcích, tak, že dojde k jeho zrušení. Osobně jsem pro zvýšení sazeb zdravotního pojištění, které by vyřešilo „deficit“ ve zdravotnictví.

- *Myslíte si, že „krajská vláda“ , která vznikla v čele s ČSSD společně s ODS a částečně s KSČM bude dobrá vláda? A proč?*

Především je nutné říci, že vláda pracuje na základě dohod o povolební spolupráci, kde jsou rozděleny kompetence a mantinely mezi politickými stranami ODS, ČSSD a KSČM. V roce 2012 voliči rozhodnou zda vláda byla dobrá. V tuto chvíli nelze po jednom roce vládnutí relevantně odpovědět

- *Jak hodnotíte s odstupem času předvolební kampaň vaší a jak ostatních politických subjektů zastoupených v krajském zastupitelstvu?*

Jak už jsem zmiňoval, kampaň politického hnutí Severočeši.cz se odehrávala za hranicí slušnosti a poctivého politického boje – např. veřejné nařčení kandidáta za „držení“ drogy heroinu, kdy se kandidát nemohl adekvátně bránit, jen připomínám „Kubiceho zprávu“ zveřejněnou v týdnu, kdy se konaly volby v roce 2006, kdy nebylo z časových důvodů možno se „očistit“. Jsem toho názoru, že média tzv. „sedmá velmoc“ někdy hrubým způsobem zasáhla do politického „soupeření“. Ostatní politické subjekty si počínaly dle mého názoru korektně a v duchu „Fair play“

- *Jak si představujete vaši práci a činnost v zastupitelstvu Ústeckého kraje, čemu se hodláte věnovat?*

Jsem uvolněný člen zastupitelstva kraje pro výkon funkce: předseda komise pro regionální rozvoj a cestovní ruch a zabývám touto problematikou: aktualizace Programu rozvoje Ústeckého kraje, aktualizace Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje, aktualizace strategie rozvoje cestovního ruchu v Ústeckém kraji, aktualizace sítě cyklistických tras na území Ústeckého kraje, podpora čtyř cyklostezek: Labská cyklostezka, Cyklostezka Ohře, Cyklostezka Ploučnice, Krušnohorská magistrála, dále byl vyhlášen dotační Program obnovy venkova, dále zásady územního rozvoje Ústeckého kraje, Program Cíl 3 / Ziel 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2007-2013 a další projektové záměry kraje včetně přípravy nového programového období EU. Dalším pilířem činnosti kraje je účast na veletrzích cestovního ruchu, např. v Rusku, Ukrajině, Německu, Holandsku, Španělsku, Číně nebo Spojených Arabských Emirátech

Oslovená JUDr.Hana Jeníčková za stranu severočeši.cz odpověděla:

- *Jak hodnotíte s odstupem času výsledky krajských voleb v roce 2008?*

Stejně jako jsem hodnotila těsně po volbách a s odstupem času se moje hodnocení jen potvrdilo.Výsledek byl oranžově děsný a voliči naprosto nečekaně přestali používat svůj selský rozum a šli hodit hlas prodejem za odpuštění regulačních poplatků

- *Považujete váš volební výsledek za úspěch?*

Volební výsledek našeho hnutí severočeši cz. Byl velice úspěšný.Když si připomeneme ,že jde o hnutí zcela nové ,které se objevilo na volební scéně a přitom se do krajského zastupitelstva nedostaly některé dlouholeté parlamentní strany-je to obrovský úspěch.

- *Mohou mít výsledky krajských voleb dopad do voleb parlamentních nebo komunálních?*

To je otázka na dlouhé rozbory .Ve zkratce odpovím asi takto.Výsledky krajských voleb mají menší dopad na volby parlamentní,ale více ovlivňují volby komunální.Ale to je obvyklé a jak je vidět na posledních krajských volbách nic není možné přesně odhadnout.Voliči jsou nevyzpytatelní.Můj náhled je takový ,že obvykle ovlivní výsledky dalších voleb opačným směrem.

- *Co podle vašeho mínění vedlo k výměně politické reprezentace v Ústeckém kraji?*

Jednak volební heslo ČSSD odpuštění regulačních poplatků,ale v Ústeckém kraji hlavně velmi špatná politika ODS namyšlenost a přesvědčení ,že vše je dovoleno.Zapomenutí na slušnost a upřednostňování osobních zájmů a prospěchu.

Dodrží ČSSD svůj volební slib – úhradu regulačních poplatků ve zdravotnictví až do konce volebního období?

Největší pravděpodobností ano.Určitě se o to bude snažit a záleží na výsledku řízení ,která jsou nyní s krajem zahájena.To ,ale nemění nic na situaci ,že tento postup je naprosto v rozporu se zákonem a způsob ,který kraj zvolil zákon obchází.Navíc je silně diskriminační vůči občanům ,kteří nemají možnost řešit svoje problémy v krajských

nemocnicích. A takových občanů je mnoho –např. celé Lounsko, ale jde o jiné početné lokality. A to nemluvím o tom, že tímto způsobem vyhazuje ČSSD peníze z krajského rozpočtu a tyto finance by se daly použít účelně v kraji. Je to šízení nás všech a mrkev pro oslíka. Přitom kraj má možnost dávat legislativní návrhy změn či zrušení zákona, když už by šlo o zrušení regulačních poplatků. Proč by neměl pacient hradit úhradu za hospitalizaci? Doma utratí peníze také.

- *Myslíte si, že „krajská vláda“, která vznikla v čele s ČSSD společně s ODS a částečně s KSČM bude dobrá vláda? A proč?*

Ne nebude ODS si na kraji pouze prohodila role a hrají společně. Pro tuto hru si koupily KSČM tím, že jim dali několik předsedů výborů a komisí a členství v nich

- *Jak hodnotíte s odstupem času předvolební kampaň vaši a jak ostatních politických subjektů zastoupených v krajském zastupitelstvu?*

Hodnotím ji stejně jako při volbách já jsem zastáncem kampaně slušné podoby ne agresivitou.

- *Jak si představujete vaši práci a činnost v zastupitelstvu Ústeckého kraje, čemu se hodláte věnovat?*

Spolu se svými kolegy tvoříme konstruktivní opozici. Nabídli jsme rozumnou spolupráci a práci ve výborech a komisích(i bez finančních odměn) tento návrh byl odmítnut. Což v překladu znamená, že v zastupitelstvu podporujeme, to co je v souladu s naším volebním programem co se nám zdá rozumné a užitečné pro občany našeho kraje a s čím nesouhlasíme proti tomu vystupujeme. Musím říci, že v tomto směru jsou s námi za jedno i někteří další kolegové z řad zastupitelstva.

Oslovený Ing. Petr Fiala za stranu ODS odpověděl:

- *Jak hodnotíte s odstupem času výsledky krajských voleb v roce 2008?*

Ve výsledcích voleb do krajských zastupitelstev v roce 2008 se neprojevila ani tak práce minulé krajské samosprávy, jako spíš celospolečenské politické nálady. Ty navíc umocnil dobře načasovaný a realizovaný sociálnědemokratický marketing. Svě sehrálo

také to, že řada těch, kteří na zjednodušující kampaň sociálních demokratů neskočili, bohužel k volbám nepřišla. Dali tak najevo rozčarování z aktuální podoby politiky.

➤ *Považujete váš volební výsledek za úspěch ?*

Z pohledu ODS se výsledek posledních krajských voleb za úspěch zcela jistě označit nedá .

➤ *Mohou mít výsledky krajských voleb dopad do voleb parlamentních nebo komunálních?*

Samozřejmě, úspěch nebo neúspěch na krajské úrovni je minimálně signálem, který se projeví při sestavování kandidátek a plánování kampaně do dalších voleb. Výsledek voleb navíc ovlivňuje psychologii voliče při dalším hlasování. Voliči u nás mají snahu „vyvažovat“ výsledky po sobě jdoucích voleb. Strana, která uspěje bývá v následujících volbách trochu „penalizována“

➤ *Co podle vašeho mínění vedlo k výměně politické reprezentace v Ústeckém kraji?*

Jak už jsem uvedl, témata spojená s krajem sehrála při rozhodování voličů jen menší úlohu. Na výsledcích voleb a následné výměně se podepsaly spíše preference voličů u velkých, celostátních témat.

➤ *Dodrží ČSSD svůj volební slib – úhradu regulačních poplatků ve zdravotnictví až do konce volebního období?*

Předpokládám, že ano. Ovšem musím připomenout, že dodržení tohoto slibu zatěžuje krajskou pokladnu a odčerpává prostředky, které by mohly být využity daleko efektivněji například v oblasti investic do krajských příspěvkových organizací.

➤ *Myslíte si, že „krajská vláda“ , která vznikla v čele s ČSSD společně s ODS a částečně s KSČM bude dobrá vláda? A proč?*

V Ústeckém kraji vznikla po volbách Rada kraje složená ze zastupitelů ČSSD, ODS a jednoho nezávislého zastupitele. Hodnotit v tuto chvíli její práci by bylo předčasné, dá se ale konstatovat, že kraj bez problémů plní své povinnosti vůči obyvatelům regionu.

- *Jak hodnotíte s odstupem času předvolební kampaň vaší a jak ostatních politických subjektů zastoupených v krajském zastupitelstvu?*

Kampaň ODS byla zaměřená na témata spojená konkrétně s regionem a na problémy, které považujeme klíčové pro další rozvoj Ústeckého kraje. ČSSD vsadila spíše na témata méně konkrétní a celostátní, která do krajských voleb poměrně šikovně přenesla. Výsledky voleb ukázaly, že v danou dobu voliči reflektovali spíše dobře provedený marketing ČSSD, i když nenabízel pro region nic nově konkrétního.

- *Jak si představujete vaši práci a činnost v zastupitelstvu Ústeckého kraje, čemu se hodláte věnovat?*

Pracuji jako předseda Finančního výboru Zastupitelstva Ústeckého kraje, věnuji se tedy především problematice hospodaření kraje a kontroly jeho finančních toků.

8. Závěr

Modré waterloo aneb bylo to oranžové tsunami ?

ODS : ČSSD 0 : 13

Skončili všichni hejtmani.

Proč ODS selhala a prohrála ?

Selhala celá vláda. Začalo to recyklací Jiřího Čunka, při níž si shora vybraný žalobce zahrál na soudce.

Selhali lidovci.

Nedošlo jim, že se jejich předseda totálně zdiskreditoval.

Selhali zelení.

Když Čunka nechali ministrovat.

Selhal Karel Schwarzenberg, kterého vzal Topolánek do vlády proto, aby veřejnosti nabídnul ušlechtilejší tvář.

Voliči neskousli přetahování poslanců ve velkém. Kdo věří, že čtyři přeběhlíci nebyli uplácani či vydírání, ať zvedne ruku. Nabídky úplatků při prezidentské volbě policie nevyšetřila. Stejně jako jiné kousky.

Spoušť napáchali odposlechy ze spisu Krakatice. Figurovali v ní špičkoví politici ODS. Vlastimil Tlustý a Ivan Langer.

Tlustého se ODS zbavila, naopak Langer „jede „ dál.

Jeho lobování za firmu muže, který mu půjčil miliony, skončilo bez následků. Topolánek pravil, že je to normální, děláme to všichni. Nic horšího „ lidu dolů „ vzkázat nemohl.

Občan těžko snáší změny, jako jsou poplatky u lékaře a za recept v lékárně.

Jejich zdůvodnění: zdravotnictví je zneužíváno. Ano? Většina ho nezneužívala.

Lidi děsila a děsí privatizace nemocnic, bojí se, že brzy své zdraví nezaplatí. A sáhnout lidem na zdraví je v postmoderní době velké riziko.

Vláda chybovala, když žádala poplatky i po těch nejubožejších a nejnemajetnějších. Krutě, bez výjimky. Daně proti tomu snížila nejvíce nejbohatším.

Občan pečlivě eviduje změny ve svém okolí.

Ty k lepšímu bere jako samozřejmost. Ty zlé (korupce, zlodějny, změny prostředí, kde žije a k nimž se nemůže vyjádřit) si ukládá do paměti.

Spravedlnost vnímá asi takto: Já odskáču každou chybu, ti „ nahoře „ žádnou. Jich se to nedotkne.

Mnohým se přičil premiérův hospodský styl, zvednutý prostředník, hulvátství.

Modří by měli chápat, že se v krajích stávají méně snášenou nebo spíše více nesnášenou stranou. Už nesymbolizují změnu, nýbrž zakonzervování nežádoucího stavu.

Jsou občanskou stranou, která s občany skoro nemluví. Nenechává je mluvit, nenaslouchá jim. Příklad: radar USA v Brdech. Proč se vláda bála referenda? Proč nebyla ochotná nebo schopná voličům vysvětlit, proč tu radar chce .

A podobně to bylo i s reformami. Vláda nevěděla a nestarala se o to, co lidem vadilo a vadí, čeho se báli a bojí (neschopnost policie, nekonečně se táhnoucí soudy, lhostejnost v nemocnicích, móresy exekutorů, přístup k lidem s tělesným postižením atd.)

Reflexe chyb zabere spoustu času. A těžko jí provedou ti, kteří ODS vedou nyní.

Aby se důvěra obnovila, musel by nějaký kongres vyměnit v ODS vedení. Současné vedení by mohli a asi i měli vystřídat lidé z krajů, hejtmani, jejichž osobní oblíba byla vysoká a u nichž nepanuje podezření, že kradli.

Podobně bledě jsou na tom ale i jiné bývalé vládní strany.

Lidovci neuspěli, sice vystřídali kouče, ale horko, těžko se drží na hranici volitelnosti, což je předpoklad vstupu do sněmovny.

Zelení v krajích propadli zcela a bezezbytku. Podle Bursíka proto, že to bylo referendum mezi levicí a pravicí.

Proč ale on do krajských voleb nevnese jiný motiv ? Nejspíš proto, že žádný neměl.

Kromě toho základního – udržet se ve vládě. Jako Čunek. Jako Topolánek. Jako mnozí ostatní. A jak to nakonec dopadlo, i nu to už z loňského léta víme.

Co má dělat nejen ODS, ale i ostatní další bývalé koaliční strany je až nepříjemně jasné.

Z toho můžeme usoudit, že to neprovedou a poženou se za dalším fiaskem, zatímco „expres barvy pomeranče „ pofrčí do vlády.

Využila jsem i možnosti vyhodnocování možných dostupných dat ze zákulisních jednání.

V neposlední řadě jsem použila i metodiku rozhovoru s přímými účastníky voleb do zastupitelstva Ústeckého kraje v roce 2008.

9. Seznam literatury

- 1.Šaradín Pavel : Politické kampaně, volby a politický marketing, vydalo Periplum,družstvo nakladatelů, Olomouc2007
- 2.Krejčí Oskar : Kniha o volbách, vydalo Victoria Publishing,a.s. Praha 1994
- 3.Klíma Michal : Kvalita demokracie v České republice, vydalo Radix, spol. s r. o., Praha 2001
- 4.Využití empirických dat sociologických šetření .
- 5.Využití názorů politiků, členů zastupitelstva Ústeckého kraje.
- 6.Využití názorů občanů Ústeckého kraje.
- 7.<http://www.stem.cz>
- 8.<http://www.volby.cz>

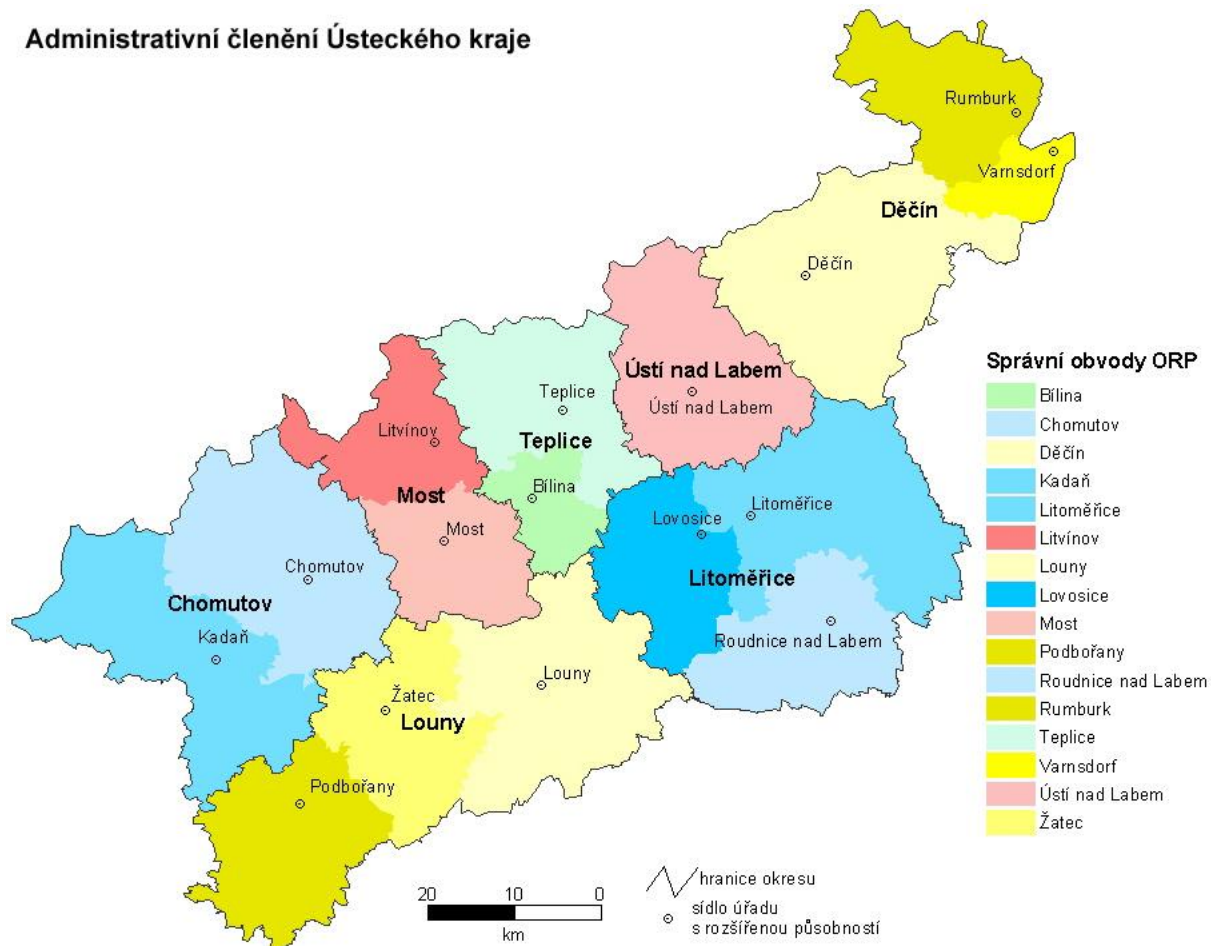
10. Přílohy

1. Mapa ČR rozdělená do krajů

2. Mapa administrativního členění Ústeckého kraje

Administrativní členění Ústeckého kraje

3. Znak Ústeckého kraje

Seznam grafů a tabulek

Graf č. 1	Ubírá se v ČR situace správným směrem?	str. 10
Graf č. 2	Vyvíjí se ekonomika v ČR správným směrem?	str. 11
Graf č. 3	Přineslo zvýšení cen potravin a zavedení poplatků ve zdravotnictví citelné zhoršení rodinného rozpočtu?	str. 12
Graf č. 4	Myslíte ,že poplatky za zdravotnictví by měly být zrušeny?	str. 14
Graf č. 5	Která strana podle vás je schopna nabídnout nejlepší kandidáty?	str. 21
Graf č. 6	Jak jste spokojeni s prací zastupitelstva?	str. 23
Graf č. 7	Volební účast ve volbách do ZK dle sociálního postavení voliče.	str. 29
Graf č. 8	Zastupitelstvo kraje	str. 32
Graf č. 9	Která strana je schopna nabídnout nejlepší program pro rozvoj vašeho Kraje?	str. 35
Graf č.10	Osobní spokojenost ČSSD jejich kraji	str. 39
Graf č.11	Věříte ČSSD , že splní jejich volební slib a zruší regulační poplatky v Krajských nemocnicích?	str. 40
Graf č.12	Myslíte si ,že vzhledem k výrazné volební porážce ODS a stran vládní koalice by měla strana Mirka Topolánka odstoupit?	str. 44
Tabulka č.1	Postupující strany a hnutí	str.30
Tabulka č.2	Získaný počet hlasů	str.34
Tabulka č.3	Získaný počet hlasů	str.34

